

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS
ETNOLOGIJOS IR ANTROPOLOGIJOS SKYRIUS

PROGRAMOS
Etniškumo ir nacionalumo pažinimas
(2017–2021)

ATASKAITA

Vilnius, 2022

Turiny

Vykdytojų sąrašas.....	3
Įvadas.....	7
Programos moksliniai rezultatai.....	9
Apibendrinimas.....	19
Publikacijų sąrašas.....	22

Mokslinės veiklos kryptis – *Etnologiniai ir antropologiniai tyrimai*

Programos vadovė Vida Savoniakaitė

Vykdytojų sąrašas

dr. Auksuolė Čepaitienė, vyresn. mokslo darbuotoja (1,0 et. 2017-2019; 0,5 et. 2020-2021)

Individuali tema: *Giminystė ir socialinė organizacija*

dr. Darius Daukšas, mokslo darbuotojas (1,0 et.)

Individuali tema: *Išvietintos tapatybės: bendruomenės ir institucinės praktikos*

dr. Vida Savoniakaitė, vyresn. mokslo darbuotoja (1,0 et.)

Individuali tema: *Etniškumas, nacionalumas ir mokslo istorija*

dr. Vytautas Tumėnas, mokslo darbuotojas (1,0 et.)

Individuali tema: *Lietuvių tautodailės kaita: tapatybės, vertybės ir kontekstai*

Doktorantai, kurių publikacijos papildė programos mokslinius rezultatus:

Jonas Tilvikas (2013–2018) apgynė etnologijos krypties (006H) daktaro disertaciją *Liaudies medicina Mažosios Lietuvos sveikatos sistemoje* 2019.06.21

Viktorija Varanauskaitė (2014–2022) disertacijos preliminarinė tema: *Etninės tapatybės keitimasis: Lietuvos postmoderni architektūra ir ekologija*

Aušra Teleišė (2017–2022) *Poindustrinių vietų tapatybės ir kultūriniai procesai: Marijampolės, Utenos, Tauragės ir Plungės atvejai*

Ernesta Dambrauskaitė (2018–2023) *Bendruomenė, kasdienybė ir kultūros kaita: šiandienis gyvenimo būdas vidutinio dydžio Lietuvos miestelyje*

Jurgita Senulienė (2019–2023) disertacijos preliminarinė tema *Migrantų tapatybė ir lietuviškas maistas Amerikoje XX a.*

Miglė Lapėnaitė (2020–2024) disertacijos preliminarinė tema *Mikro lygmens perspektyva konfliktų analizėje: Ukrainos etnografinis tyrimas*

Programos vykdytojų moksliniai darbai: www.istorija.lt

Programą finansavo Lietuvos istorijos institutas.

Lietuvos mokslo taryba parėmė šiuos programą papildančius sklaidos projektus ir mokslinius tyrimus / mokslines stažuotes užsienyje:

V. Savoniakaitės moksliniai tyrimai Vokietijoje / mokslinė stažuotė Max Plancko Socialinės Antropologijos institute (Sutarties Nr. S-KEL-17-410) 2017 m. rugsėjo 5–22 d.;

V. Savoniakaitei „Mokslininkų, tyrėjų gebėjimų plėtra ir bendradarbiavimo vystymas vykdant mokslinių idėjų mainus, mokslinės išvykas iš Lietuvos ir į Lietuvą“ dotacija projektui Nr. 09.3.3-LMT-K-712-06-0106 “Trumpalaikė mokslinė išvyka dalyvauti tarptautinėje 2018 metų AABS konferencijoje Stanfordo universitete” birželio 1–3 d.;

V. Savoniakaitei „Mokslininkų, tyrėjų gebėjimų plėtra ir bendradarbiavimo vystymas vykdant mokslinių idėjų mainus, mokslinės išvykas iš Lietuvos ir į Lietuvą“ dotacija projektui Nr. 09.3.3-LMT-K-712 Mokslinė stažuotė “Baltijos ryšiai: lietuvininkų ir vokiečių etniškumo antropologinis tyrimas” Max Plancko etnologinių tyrimų institute Halėje prie Zalės Vokietijoje 2019 m. gegužės 6–19 d.;

Parama mokslo renginiui tarptautinei tarpdalykinei konferencijai *Challenges in Ethnography: Ethnographers and Ethnographic Knowledge [Iššūkiai etnografijoje: etnografai ir etnografinės žinios]* P-MOR-20-26 (Sut. Nr. P-MOR-20-21) 2020 m. spalio 22–23 d. vadovė V. Savoniakaitė

V. Tumėnas gavo grantą-paramą (sutarties Nr. P-KEL-17-536) dalyvauti tarptautinėje konferencijoje *Inspiration of Astronomical Phenomena (INSAP) X – Oxford XI – European Society for Astronomy in Culture (SEAC) XXV: „Kelias į žvaigždes“ [„Road to the Stars“]*, Santjago de Kompastelos universitete, Santjago de Kompasteloje, Ispanijoje, 2017 m. rugsėjo mėn. 18–22 d.

Kiti tyrimų rėmėjai:

D. Daukšas gavo grantą (stipendiją) KONE fondo Suomijoje mokslinei stažuotei Helsinki Collegium for Advanced Studies (Helsinkio universitetas) 2018 09 01–2018 12 31.

Lauko tyrimus Norvegijoje D. Daukšas atliko greta, realizuodamas Rytų Suomijos universiteto (UEF) vykdytą tyrimų projektą *Inequalities of mobility: relatedness and belonging of transnational families in the Nordic migration space* (vyr. tyrėjas). Projektą finansavo Suomijos Akademija. 2015 09 01–2019 08 31.

V. Savoniakaitė gavo grantą-paramą Wenner-Gren Foundation dalyvauti tarptautinėje konferencijoje *EASA2018: Buvimas, judėjimas, apsigyvenimas* [*EASA2018: Staying, Moving, Settling*] Stokholmo universitete, Švedijoje, 2018 m. rugpjūčio 14–17 d.

V. Tumėnas 2019 m. vykdė lauko tyrimus Gardino žemėje, Baltarusijoje pagal 2014–2020 m. *Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną* programos finansuojamą projektą „*Kaimas–kultūros šaltinis*“ (Nr. ENI–LLB–1–098).

Be to, programos dalyviai realizavo šiuos mokslo tyrimų ir sklaidos projektus:

A. Čepaitienė buvo LMT valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos programos projekto Nr. LIP-109/201 „Jono Vitarto (Jan Witort) etnologinio palikimo leidimas“ (2016.09.01–2017.12.31) vadovė.

A. Čepaitienė laimėjo grantą LMT konkursinė doktorantūroje KD-17160, tema „Poindustrinių vietų tapatybės ir kultūrinių procesų tyrimas“ (2017). LII doktorantės Aušros Teleišės disertacijos darbo vadovė (2017-).

D. Daukšas dalyvavo Rytų Suomijos universiteto (UEF) vykdomame tyrimų projekte: *Inequalities of mobility: relatedness and belonging of transnational families in the Nordic migration space* (vyr. tyrėjas). Projektą finansavo Suomijos Akademija. 2015 09 01–2019 08 31.

V. Savoniakaitė dalyvavo Šeduvos bibliotekos kartu su Lietuvos istorijos institutu LR Kultūros ministerijos prioritetinės krypties *Etninės kultūros išsaugojimas ir puoselėjimas* nacionaliniam mokslo sklaidos projekte „Lietuvių etniniai ženklai: praeities ir dabarties sąsaja“ (sutartis Nr. S/ŠLI-80(6.242)/2021; paslaugų teikimo sutartis Nr. S_A-44). Projektą inicijavo Šeduvos biblioteka, o LII buvo partneris; V. Savoniakaitė – partnerė koordinatorė (2021 liepos 29 d.–gruodžio 15 d.).

V. Tumėnas dalyvavo Lietuvos kultūros tarybos „Kultūros tyrimų“ programos dalinai finansuojamame 2016-2017 m. mokslinio tyrimo „Etninės kultūros vertybinių nuostatų tyrimai valstybės politikai“ (Nr. S/TYR-9(6.59)-2016) projekte, įvykdyto Lietuvių etninės kultūros draugijos, kaip projekto vadovas (vykdytojai: V. Tumėnas, I. Trinkūnienė, V. Sinica, D.

Kulakauskienė, A. Bylaitė – Žakaitienė, D. Urbanavičienė). Visas tyrimas 2017 m. publikuotas LKT interneto svetainėje [<http://www.kulturostyrimai.lt/metai/2017-metai/etnines-kulturos-vertybiniu-nuostatu-tyrimai-valstybes-politikai/>].

V. Tumėnas dalyvavo EKG T „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų“ programos moksliniame tyrime, kaip projekto vadovas: „*Lietuvos medžio drožybos ansamblių klasifikacija ir plėtros bei globos perspektyvos*“, Vilnius, 2019. 358 psl. Tyrimas publikuotas EKG T svetainėje [<http://ekgt.lt/media/dokumentai/TumenasPARKAI2019Lux8.pdf>].

V. Tumėnas dalyvavo Europos regioninės plėtros fondo INTERREG V-A Lietuva – Polska programos projekto „Kultūra ir gamta – turizmo skatinimas abipus sienos grindžiamas bendru paveldu ir bendradarbiavimu“ (Nr. LT-PL-1R-O91) Vilniaus rajono savivaldybės kultūros, muziejų, turizmo darbuotojų bei tradicinių amatų paslaugų teikėjų bendrųjų įgūdžių ir žinių ugdymo ir tobulinimo mokymuose „*Kultūros paveldo vertybės – gyvenimo aplinka*“ skirtuose Vilniaus rajono ir Lenkijos Korycino valsčiaus atstovams. Dalyvavo, kaip lektorius – edukatorius („Vilnius Grand Resort“, Ežeraičių k., Avižienių sen., Vilniaus r., 2017.10.20).

Išvadas

Naujai pažinti etniškumą ir nacionalumą Lietuvoje ir tarp lietuvių pasaulyje skatino akademinėje bendruomenėje aktualus klausimas, koks etniškumas kaip istorinis socialinis ženklas svarbus šiuolaikiniam žmogui, kuriam rūpi dialogas su kitu ir savosios nacionalinės vertybės. Nagrinėjome Lietuvos etnologijos mokslo istorijos, visuomenės savųjų tapatybių bei kultūros keitimosi problemas. Gilinomės į kintančių tautinių ir kitų žmonių vertybių skalę, skatinančią migraciją, sukeliančią visuomenės integracijos problemas. Tyrėme bendruomenių, aktyvių piliečių idėjas, kurios gali būti svarbios priimant naujus pagrįstus sprendimus Lietuvos Respublikos politikoje ir valdyme¹ pažįstant ir puoselėjant Lietuvos žmonių nacionalumą, nacionalinę ir etninę kultūrą.

Pagrindinis programos tikslas – atskleisti, kaip individų ir bendruomenių etniškumas, nacionalumas, tapatybių keitimasis priklauso nuo politikos bei susijusių veiksnių ir kokios Lietuvos bei lietuvių socialinės, kultūrinės aktualijos išryškėja, remiantis „balsais iš apačios“.

Svarbiausi tirti uždaviniai:

- kokie teoriniai požiūriai į etniškumą, nacionalumą yra svarbūs kintančioje Lietuvos visuomenėje;
- priklausomybės etninei grupei, tautai, giminei, sava kultūrai vaizdiniai ir jų „keitimasis“ Lietuvos bendruomenėse;
- išvietintų tapatybių problemos, remiantis „balsais iš apačios“;
- etninių ir nacionalinių tapatybių konstravimas šiuolaikinėje migracijoje;
- etninių ir nacionalinių ženklų interpretacijos.

Teoriniu požiūriu aktualu buvo ir toliau tyrinėti „sava“, „kita“, „keitimasi (kitybes, *alterity*)“. Kėlėme prielaidą, jog sava galime suvokti aiškiau, tik pažinę kita, o kita, nors ir niekada nebūna absoliučiai kita, keičiasi. Viena antropologijos ir etnologijos mokslo kryptis aptaria tapatybę kaip skirtingumą. Skirtingumas išgryninamas, atsižvelgiama į išorinius veiksnius, kitoniškumas ir bendrumas laikomi neatskiriamomis tapatybės dalimis. Kita kryptis tiria opoziciją skirtingumas / keitimasis / kitas (Gingrich 2004; žr. plačiau Savoniakaitė 2014). Labai plačiai apibendrinami tyrimų pobūdį, prisimename žinomus mokslo teorijoje tapatybės tyrimų apibrėžimus – siekėme atskleisti tas tapatybės puses, kurios parodo ne tik apibrėžtą opoziciją tapatybė / skirtingumas, bet ir įvairiapusį tapatybės / keitimosi suvokimą, kuris laikomas produktyviausiu antropologijoje. Taip pat

¹ Plačiau žr.: www.lietuva2030.lt; www.lietuvai1000.lt

mums artimas Gerdo Baumano teiginys – tarpdalykininiai požiūriai (Gingrich, Bauman 2004: 7–13; 47 žr. plačiau Savoniakaitė 2014) leidžia plačiai kalbėti apie tapatybę ir kultūrą; nagrinėti kaip savi konsoliduoja visuomenę, o svetimi supriešina, ar pan.; atskleisti, kokie simboliai išskiria Lietuvos visuomenę Centrinės ir Rytų Europos istorijoje ar plačiau.

Tyrimų laikotarpis – nuo XIX a. pabaigos iki XXI a. pradžios, didžiausią dėmesį sutelkiant į reiškinius Lietuvoje ir tarp lietuvių.

Pagrindinės teorinės sąvokos – „savęs“, „savo“ ir „kito“ suvokimas bei „keitimasis“. *Tapatybė* – Lietuvos žmonių bendrumas ir išskirtinumas; tyrimuose ji apibrėžiama ne tik kaip opozicija tapatybė / skirtingumas, bet ir įvairiapusis tapatybės / keitimosi suvokimas. *Etniškumas ir etninė tapatybė* – etninės grupės išskirtinimai tradicinėje kultūroje ir jų „keitimasis“. *Nacionalumas, tautinė tapatybė* – Lietuvos, lietuvių tautos ir individualūs lietuvių socialiniai ir kultūriniai bruožai. *Nacionalumas* atskleidžia priklausomybę tautai ir valstybei. Tautodailė suvokiama, kaip specifinė etninės kultūros dalis, parodanti tautinės tapatybės ženklus.

Visi programos vykdytojai atskleidė, jog šios sąvokos, sampratos ir teorinės prieigos bei metodologijos yra svarbios etniškumui ir nacionalumui tirti. A. Čepaitienė tyrimuose individualia tema *Giminystė ir socialinė organizacija Lietuvoje* remiasi teorine prieiga, kurioje giminystė suprantama kaip kalba, kuria kalbama apie socialinius ryšius (Salazar 2002). Ši teorinė kalba turi privalomas ir sutartines gramatines taisykles lyg žodyne, kurio sudarymas yra standartizavimo ir norminimo veiksmas. Kalba kaip simbolinė kultūrinė sistema talpina esminius lietuviškos giminystės sampratos bruožus ir aspektus.

D. Daukšas individualiuose tyrimuose tema *Išvietintos tapatybės: bendruomenės ir institucinės praktikos* daugiausiai rėmėsi transnacionalizmo teorine prieiga; tyrė lietuviškąją migraciją (Norvegijoje) ir paribio identiteto konstravimo ypatumus (Šalčininkuose ir Punske (Lenkija)). Akcentuotos valstybės politikos, nukreiptos į neteritoriškai konstruojamą piliečių / bendratautiečių saistymąsi su kilmės valstybėmis, bendruomeniškumo ir įvairių institucijų santykis.

V. Tumėno teigimu, tautodailė ir jos kūrėjai yra artimai susiję su tautiškumo diskursu, todėl ypač aktualu nagrinėti, kaip kultūrinio tapatumo, tradicijos, savosios ir kitos bendruomenės vertybių lauko apibrėžimai ir takoskyros specifiškai reiškiasi tautodailėje. Aiškintasi, kokį vaidmenį dabartyje atlieka tautodailės ar iš jos tradicijos kilę simboliai, vertybės, idealai, jų interpretacijos ir transformacijos, ir kaip jie siejasi su šiuolaikinėmis tvarios plėtros nuostatomis; kaip tai reiškiasi lokalinės, etnokultūrinės, bendruomeninės, tautinės tapatybės konstravimo procesuose.

Interdiscipliniškai gretinta simbolių tradicijos „emic“ informacija su „etic“ pobūdžio analize ir tarpkultūrine komparatyvine perspektyva bei semiotiniais tyrimais. Tarpdalykiškai tirti tautodailės semantikos raidos aspektai, susiję ir su archeologijos tyrimų lauku. Plėtodami Rytų Europos etnologijai būdingą istorinę perspektyvą, nagrinėdami tautodailės reiškinių kontekstus, susidūrėme su nutolusių geografiškai arba laike reiškinių panašumo, artimumo paradigma.

Etnologiniu, antropologiniu požiūriu, analitiniais interpretaciniais lyginamaisiais metodais tyrimus atlikome Lietuvoje ir tarp lietuvių Lenkijos pasienyje, Norvegijoje ir Vokietijoje. Vieta suprantama ne tik geografinė, bet platesniąja prasme kaip tam tikra vieta politinėse, ekonominėse, religinėse ar kitose socialinėse sistemose. Klausiamo, ką mus gali papasakoti etnografinė medžiaga apie platesnes teorines problemas, susijusias su socialiniais mokslais, vietoje senesnės idėjos ką mums teorijos gali pasakyti apie etnografinius kontekstus (Amit 2012; Eriksen 2016; Merkienė 1994; Savoniakaitė 2017).

Metodologiniu požiūriu visi tyrėjai realizavo daugiavietį etnografinį tyrimą. Tyrimų sąvokas vertino skirtinguose istoriniuose socialiniuose kontekstuose. Nagrinėjo etnografinę lauko tyrimų medžiagą, publikuotus šaltinius, senąją lietuvių raštiją ir žodynus, muziejinę medžiagą, įvairius šaltinius internetinėje erdvėje. D. Daukšas rėmėsi anksčiau atliktų lauko tyrimų medžiaga, bei nauja empirine medžiaga iš atliktų lauko tyrimų Norvegijoje 2016, 2017 ir 2018 m. Lauko tyrimų duomenys gauti dalyvaujant Rytų Suomijos universiteto (UEF) vykdomame tyrimų projekte „Inequalities of mobility: relatedness and belonging of transnational families in the Nordic migration space“ (Projektą finansavo Suomijos Akademija. 2015 09 01–2019 08 31). Lauko tyrimo klausimyne, greta projektui aktualių klausimų, buvo specialiai integruoti klausimai tema *Išvietintos tapatybės: bendruomenės ir institucinės praktikos*.

Visų pirma, programos mokslinius rezultatus aptarsime pagal tyrėjų realizuotus programos uždavinius straipsniuose, skelbtuose teminėse tarptautinių mokslo žurnalų skiltyse. Pristatysime individualių tyrimų tikslus, kryptis ir išvadas. Aptarsime mokslo sklaidą. Įvertinsime planuotas ir realizuotas programos dalyvių mokslo publikacijas bei sklaidos darbus. Galiausiai, apibendrinsime programos tyrėjų rekomendacijas, pateiksime programos publikacijų sąrašą.

Programos moksliniai rezultatai

Mokslinių tyrimų programos *Etniškumo ir nacionalumo pažinimas* rezultatai, kuriuose buvo realizuojami visi penki uždaviniai, publikuoti kaip teminiai tarptautinių mokslo žurnalų skyriai.

Žurnalo *Logos* 92, 93 (2017), 94 (2018) skiltyje „Aktualioji mintis“² nagrinėjome Europoje naujai išskylančias akademines aktualijas, kaip „savas“ ir „kitas“ visuomenėje sukelia didelių problemų, konfliktų, įvairiausių kultūros pokyčių, migracijų srautus. Akademinei bendruomenei svarbu identifikuoti „lokalius“ ir „globalius“ šių sąvokų aspektus, diskutuoti apie mokslines teorines prieigas ir kartu atskleisti lituanistikos bruožus. Šiuolaikiniu antropologijos ir etnologijos teorijų požiūriu „savas“ ir „kitas“ naujai tyrinėjami kaip vienos pliuralistinės visuomenės reiškiniai. Siekiama analizuoti ne tik priešpriešą „savas / svetimas“, o įvairiapusę tapatybės „keitimąsi“ (G. Bauman, A. Gingrich, N. Rapport, V. Savoniakaitė). „Savas“ ir „kitas“ kaip mokslinės sampratos ir gyvenimo realijos įkvėpė idėją – naujai pažvelgti į socialinės teorijos klasikinę *Gemeinschaft / Gesellschaft* prieštarą.

Tikslas buvo tirti kaip „savas“ ir „kitas“ yra susiję su visiškai naujais tarptautiniais procesais, valstybės vaidmeniu, nacionalizmu ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje. Kitiškai svarstėme žmonių „skirčių“ ir „bendrumų“ (1) teorines, (2) „kintančias“ kultūrines, socialines reikšmes ir (3) iššūkius šiuolaikinei visuomenei. V. Savoniakaitė, D. Daukšas ir V. Tumėnas kartu su kolegomis iš Lietuvos bei užsienio mokslo institucijų nagrinėjo bendruomenių sampratų teorinius skirtumus mieste ir kaime, istorinius nacionalizmo ir kultūros raidos naratyvus, migracijos iššūkius šiuolaikinės priklausomybės tautai sampratoms ir kultūrai.

Atskleidėme, kaip etniškumas, tarsi šerdis, leidžia suprasti etninių bendruomenių, tautų išskirtinius bruožus. Aptarėme, ar tautinė, pilietinė tapatybė išryškėja ir pinasi tarp kitų žmogaus tapatybių ir ypatybių, mokslo istorijoje žinomų jau *Gemeinschaft / Gesellschaft* tradicijose. Nagrinėjome ir parodėme, jog skiriasi priklausomybė bendruomenei, tautai, kultūrai ir regionui Lietuvos pasieniuose.

Lietuvos 100-mečio proga antrasis bendras programos dalyvių darbas – žurnalas *Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos* (2019) skirtas antropologijos, etnologijos, etnografijos, folkloro ištakoms apžvelgti. Teminėje žurnalo skiltyje „Tautos tyrimų ištakos ir antropologija“ nagrinėjome antropologinių tyrimų ištakas, kur tautos samprata nevienareikšmė (Вольтер 1887; Бассановичъ 1891; Boas 2014[1932]). Dėmesį sutelkėme į tris tautos antropologijos koncepto aspektus. Pirmiausia lyginamuoju požiūriu tyrėme pasaulio mokslo asmenybių kontaktų įtaką besikuriančiam Lietuvos mokslui XIX a. ir XX a. pradžioje.

² Straipsniai parengti remiantis tarptautinėje konferencijoje Skirtys ir bendrumai kultūriniuose ir socialiniuose kontekstuose (konferenciją rėmė Lietuvos mokslo taryba, projekto finansavimo sutartis Nr. LIP-106/2016) Lietuvos istorijos institute 2016 m. rugsėjo 22–23 d. skaitytais pranešimais ir naujais tyrimais.

Pažvelgėme, kuo saviti Lietuvos antropologijos, etnologijos, etnografijos diskursai. Aptarėme, kaip Apšvietos mokslo kultūrinio nacionalizmo problematika budino ir išskėlė tautos, kalbos ir kultūros tyrimų svarbą modernios tautos atgimimui. Analizavome, kaip Lietuvoje disciplina transformavosi per mokslo draugijų idėjas.

Tikslas – tirti nacionalizmo diskursus Lietuvos etnografijos ištakose. Dėmesys sutelktas į šiuos klausimus: etnografijos ir lituanistikos recepcijos; lyginamieji tautų tyrimai; nacionalizmo idėjos. Franzo Boaso žodžiais, antropologijos mokslas išaugo iš skirtingų tyrimų krypčių. Pirmieji tyrimai apėmė svetimas šalis ir jų gyventojus, taip pat žmonijos istoriją, biologiją, giminystę, rases, sociologiją ir psichologiją. Žmoniją domino „žmogaus“ prigimtis, jo vieta „gyvūnų karalystėje“. Ilgainiui interesų dėmesys nukrypo į tolimų Rytų ir kitų kraštų „keistus žmones“; akademinėje ir platesnėje visuomenėje vertę įgijo sociologija, ekonomika, politiniai mokslai, istorija ir filosofija (Boas 2014[1932]: 22–23; taip pat žr. Durkheim 2014[1938]; Radcliffe-Brown 2014[1940]). Mokslo sampratas ir tradicijas keitė politiniai interesai bei daugybė mokslinių ideologijų, mokyklų, saitų. Antropologija suprantama kaip „kitų kultūrų“, „kultūrinių skirtumų“, „socialinių sistemų“, „požiūrių į pasaulį“, „gyvenimo būdų“ bei „žinių formų“ (Moore, Sanders 2014: XI) tyrimai. Prisiminus Austrijos antropologą Ericą R. Wolfą, pažinusi Vidurio ir Rytų Europos, Vokietijos, Anglijos, JAV visuomenes, tik supratęs terminus „tauta“, „visuomenė“ ir „kultūra“ supančius pluoštus ryšių ir „perkėlus juos į lauką, kuriame jie buvo apibrėžti“, mes galime tikėtis išvengti apgaulingų išvadų (Wolf 2014[1982]: 293). Kaip sudominome savo įžvalgomis dėl lietuvių tautos antropologijos, etnologijos, etnografijos tyrimų ištakų?

Tautos antropologijos ištakų recepcijas atskleidėme lyginamuoju tarpdalykiniu požiūriu nuo XIX a. Nagrinėjome hipotezę, kaip lietuvių tautos tyrimų ištakoms įtakos galėjo turėti ne tik minėtos Rusijos imperatoriškoji geografijos, Rusijos technika, Lietuvių literatūros, Lenkijos tautotyros mokslo draugijos, bet ir Giottingeno, Maskvos, Peterburgo, Vienos bei kitų universitetų antropologijos, etnologijos, etnografijos, baltistikos, istorijos, folkloro mokslų tradicijos. A. Čepaitienė ir V. Savoniakaitė kartu su kolegomis iš Lietuvos istorijos instituto ir užsienio parodė, kaip Lietuvos etnologijos, antropologijos ištakos siejasi su Rusijos imperijos etninių grupių, Kito, Vakarų Apšvietos tautos tyrimais bei *Völkerkunde* idėjomis.

Tyrimų temos ir rezultatai

Pirmąjį programos uždavinį, kokie teoriniai požiūriai į etniškumą, nacionalumą yra svarbūs kintančioje Lietuvos visuomenės problematikoje, realizavo visi programos tyrėjai. Antrąjį uždavinį

– priklausomybės etninei grupei, tautai, giminei, *savai* kultūrai vaizdinius ir jų „keitimąsi“ Lietuvos bendruomenėse – atskleidė A. Čepaitienė, V. Savoniakaitė, V. Tumėnas. Trečiąjį uždavinį dėl išvietintų tapatybių problemos, remiantis „balsais iš apačios“ tyrė D. Daukšas ir V. Savoniakaitė. Ketvirtąjį – etninių ir nacionalinių tapatybių konstravimas šiuolaikinėje migracijoje – analizavo D. Daukšas. Penktąjį uždavinį, kokios etninių ir nacionalinių ženklų interpretacijos, išnagrinėjo A. Čepaitienė ir, plačiausiai, V. Tumėnas.

A. Čepaitienė tema *Giminystė ir socialinė organizacija Lietuvoje* tęsė giminystės ir socialinės organizacijos tyrimus. Tyrimų interesai sutelkti į giminystės istoriografiją ir giminystės modelius bei sampratas, klasifikacinius aspektus ir socialines praktikas, susijusias su kalbos, lyties, teisės klausimais. Ypatingas dėmesys skirtas socialinės organizacijos temai - bendruomenę ir visuomenę telkiantiems veiksniams ir vaizdiniais. Pagrindiniai tyrimo siekiai buvo nagrinėti: 1) giminystės sampratas, 2) giminystės teisinius, norminimo, kalbos, lyties, laiko veiksnius, 3) socialinės organizacijos aspektus. Šie klausimai analizuoti, remiantis istoriografine, lauko tyrimų medžiaga bei viešosios erdvės duomenimis. Istoriografinė giminystės temos analizė paskatino pažinti XIX a. antrosios pusės socialinės sąrangos aspektus, išryškėjančius lietuviškajame viešajame diskurse, šiuo atveju spaudoje – nelegaliame mėnraštyje „Aušra“ ir pirmajame legaliaame dienraštyje „Vilniaus žinios“ (Čepaitienė 2019a, 2021), tirti bendruomeniškumo raišką tremtyje (Čepaitienė 2018). Tyrimas atskleidė kartinį individualumo veiksnį modernios lietuvių visuomenės socialiniam bendrumui rasti. Individualumas čia reiškia asmenį kaip kultūrinę visumą, talpinančią individualiąją tapatybę, biografiją ir gyvenimo įvykius, žmonių santykius, atmintį, medžiaginius dalykų pavidalus ir daugybę kitų socialinės raiškos aspektų. Šio ir ankstesnio tyrimo metu surinktai visai giminystės temos medžiagai galutinai išanalizuoti ir apibendrinti monografijoje reikalingas baigiamasis etapas.

D. Daukšas individualia tyrimų tema *Išvietintos tapatybės: bendruomenės ir institucinės praktikos* tęsė ankstesnę D. Daukšo individualią programos „„Savas“ ir „kitas“ Lietuvoje: socialinės struktūros, kultūra, tapatybė“ (2012–2016) temą *Etninio ir nacionalinio identiteto deteritorializacija*. Naujuose tyrimuose buvo keliamas pagrindinis klausimas, kokią įtaką identitetų konstravimui daro išvietinimas ir deteritorializacija; kokią vaidmenį įvairios institucinės praktikos atlieka identiteto konstravime.

D. Daukšo tyrimų rezultatai rodo tam tikrą palyginamą išvietintų tapatybių raišką migracijoje ir paribyje. Etninis identitetas yra vienas stipriausių elementų bendruomeniškumo raiškoje ir

saistymuisi su kilmės šalimi. Taip pat ir pilietybės klausimas migracijoje ir paribyje išlieka vienu aktualiausiu „statybiniu bloku“ identiteto konstravime. Lauko tyrimo duomenys rodo, kad kalbant apie pilietybę, labai svarbus yra generacijų aspektas. Migracijos kontekste pilietybė kaip identiteto elementas, save identifikuojant su kilmės šalimi, yra būdingesnis vyresniajai kartai, tuo tarpu jaunesnė karta, gimusi ir užaugusi ne Lietuvoje, matoma kaip labiau save siejanti su šalimi kurioje gyvena, tačiau etniškai save tapatinanti su Lietuva. Paribio kontekstas pateikia kiek kitokius pilietybės ir identiteto konstravimo pavyzdžius. Pilietybė čia nėra toks svarbus identiteto elementas, daug svarbesnį vaidmenį vaidina etniškumas, kaip neteritorinis saitas.

V. Savoniakaitė individualios mokslinių tyrimų temos *Etniškumas, nacionalumas ir mokslo istorija* tikslas buvo atskleisti Lietuvos žmonių „keitimąsi“, istorines priklausomybės tautai, bendruomenei sampratas, naujai nei ankstesniuose tyrimuose dėmesį telkiant į valstybės politikos, įvairių galios struktūrų, institucijų įtakas. Kelta hipotezė, jog būti lietuviu – būti tautos nariu ir/ar bet kurioje pasaulio vietoje puoselėti nacionalumą, giminystę, kalbą, namus, etninę kultūrą, įvairias atmintis. Realizuoti kelti uždaviniai: 1) atskleisti mokslo istorijos ir teorijos aspektai; 2) individų ir 3) bendruomenių, tautų tapatybes / keitimąsi įtakančios galios struktūros; 4) etninės / nacionalinės kultūros reikšmė savam ir kitam. Toliau nagrinėtos individų etniškumo, nacionalumo ir tapatybių sampratos Lietuvos paribiuose remiantis etnografiniais tyrimais – „balsais iš apačios“.

Nustatyta, jog Lietuvos pasienyje gyvenančių žmonių priklausomybės tautai sampratos yra skirtingos nei šalies vidaus gyventojų dėl galios struktūrų ir multietninės bendruomenės įtakos (Savoniakaitė 2017; 2019). Atlikti etnografiniai lietuvių ir Lietuvos vokiečių tyrimai Vokietijoje Hanoveryje ir Liuneburge. Tirti istoriniai teoriniai migracijos diskursai. Pradėti nagrinėti priverstinės migracijos, tremties įtakoti tautos kultūros simboliai. Deja, Covid-19 pandemija sustabdė etnografinius lauko tyrimus ir galimybes atlikti pusiau struktūruotus interviu, todėl visas dėmesys sukoncentruotas į pirmąjį uždavinį – mokslo istoriją ir teoriją.

Atskleistos Jono Basanavičiaus ir Eduardo Volterio lietuvių tautos sampratos ir tyrimai (Savoniakaitė 2019). Nagrinėtas šių asmenybių mokslinis ir politinis indėlis raštingai lietuvių bendruomenei. Dėmesys koncentruotas į E. Volterio kaip etnografo teorines interpretacijas bei sąsajas su Europos ir Rusijos imperijos akademinėmis mokyklomis (Savoniakaitė 2018; 2020; 2021). Konceptualizuotas E. Volterio, etnografo ir Rusijos imperatoriškosios geografų draugijos tyrėjo, o vėliau Lietuvos universiteto profesoriaus, mokslinis palikimas.

V. Tumėno individualių tyrimų tema *Lietuvių tautodailės kaita: tapatybės, vertybės ir kontekstai* tikslas – derinant „emic“ ir „etic“ bei semiotinį ir komparatyvistinį požiūrius, atskleisti tautodailės ir visos vizualiosios kultūros srities bei jos kūrėjų ir puoselėtojų vaidmenį formuojant šiuolaikinę lietuvių tapatybę globalizacijos, tradicijos ir modernizacijos sandūros ar priešpriešos kontekste. Tyrimų uždaviniai: 1) aiškintis teorinius ir metodologinius šiuolaikinės tautodailės ypatybių, savitumo ir išskirtinumo visos kultūros lauke apibrėžimo ir tyrimų klausimus. Nagrinėti jos santykį su etnine kultūra, profesionaliąja kultūra, regionine kultūra, nematerialiojo paveldo reiškiniu; 2) nagrinėti tautodailės intertekstualumą, parodyti tradicijos, antimodernumo ir modernizacijos, inovatyvumo ir archaizacijos sąveiką šiuolaikinėje tautodailėje, jos įtaką ir sklaidą šiuolaikinėje kultūroje; 3) plėtoti tautodailės etnosemiotinius tyrimus; 4) analizuoti sociokultūrinius tautodailės reiškinio aspektus; etnokultūrinės tapatybės diskursus.

V. Tumėnas išnagrinėjo reikšmingų lietuviškajai tapatybei specifinių tradicinių ornamentų ir su jais susijusių vizualių ir mitopoetinių įvaizdžių istorinius bei tarpkultūrinius kontekstus ir jų kūrybingas interpretacijas, transformacijas modernybės vizualiojoje kultūroje: tautodailėje (kalvystė - kryždirbystė, medžio drožyba, audimas, šiaudiniai sodai), mėgėjų mene (šventinės instaliacijos) ir profesionaliojoje dailėje Lietuvoje (Čiurlionio tapyboje; šiuolikiniam grafiniam dizainui).

Išryškėjo lietuvių simbolikos asmeninis, bendruomeninis, regioninis ir diachroninis reliatyvumas. Simbolių transformacijos modernybėje atskleistos, kaip kultūros autokomunikacijos (Lotman 2005; 2009), konfrontacijos (Graham 2008; Robertson 2008), visuomeninės vaizduotės ir reprezentacinio ikoniškumo (Taylor 2007; Alexander 2010) ir intertekstualumo (Kristeva 1980) išraiška. Diachroninėje ir tarpkultūrinėje perspektyvoje atskleista tradicinių ornamentų ir jų įvaizdžių erotinė mitopoetinė simbolika ir jos transformacijos į tautinę ar patriotinę simboliką modernybėje, jų pasitelkimas bendruomenėms telkti, tautinei skirtybei nuo kitų pabrėžti, bet nutolstant nuo archaiškųjų paprotinių reikšmių. Aptarti ir globalizacijos reiškiniai, kai tarptautiškai paplitę ženklai tampriai susiejami su vietinėmis tautinio paveldo bendruomenėmis, bet drauge vėl tampa globaliais tarptautinių organizacijų emblematikoje. Atskleistas ir tam tikrų ženklų kontraversiškas siejimas su vietine pagoniška arba krikščioniška tradicija, nors jų gyvybingumą galėjo lemti ir tautinės rezistencijos aspiracijos bei folklorinė tradicija. Nustatytas vietinių etninės kultūros ženklų tęstinumas modernybėje pasitelkiant ir įprastuosius elementus, ir inovatyvius, archajiškuosius ir tarpkultūrinius elementus. Menininkai aktualizuoja tradicijos ženklų aiškinimo

kocepcijas, neretai nutoldami nuo jų pirminės semantikos, tačiau sąsajos su tais pačiais kultūriniais kodais išlieka.

Mokslo sklaida

Programa su kolegomis organizavo Lietuvos 100-mečiui skirtą mokslinę tarpdalykinę konferenciją „Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija?“ Lietuvos istorijos institute 2018 m. spalio 25 d. Ši konferencija siekė nagrinėti, kaip etnografiniai, etnologiniai, antropologiniai tyrimai apibūdino ir įtakojo lietuvių nacionalumą. Vienas svarbių naujai šiuolaikinėje akademinėje bendruomenėje kylančių klausimų, kokia tapatybė kaip socialinis ženklas svarbi šiuolaikiniam žmogui, kuriam rūpi dialogas su Kitu ir savosios nacionalinės vertybės. Tai, visų pirma, skatina pažinti plačiau etniškumo ir nacionalumo ištakas. Nauja nacionizmo banga Europoje kelia aktualias mokslines hipotezes apie nacionalumą. Jo neištirtas nišas rodo mūsų moksliniai darbai.

Mokslinę diskusiją plėtojome sutelkdami dėmesį į šiuos aspektus: kokia nacionalizmą budinusios etnografijos, etnologijos, antropologijos ir artimų mokslų teorija, istorija, politika XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje? Koks etniškumas ir nacionalumas išsiskiria šio laikotarpio antropologijoje, etnologijoje ir etnografijoje? Kokios ankstyvosios lietuviškumo sampratos? Kokie XX a. pradžios etninių grupių kultūros išskirtinimai tapo svarbūs Lietuvos nacionalinėje kultūroje? Kaip ideologijos, nacionalumas skatino etnografinius tyrimus? Kokios ankstyvųjų etnografijos tyrimų temos liko kaip migruojantys nacionalumo ženklai erdvėje, laike?

Diskusijos iškėlė poreikį savaip plėtoti antropologijos ir etnologijos tyrimų teorines prieigas, metodologijas bei metodus. Iškilo nauji mokslo teoriniai ir praktiniai klausimai, kaip Lietuvoje, jos geografiniuose paribiuose ir migracijoje konstruotas bei konstruojamas etniškumas ir nacionalumas. Atskleista visuomenės tautinių vertybių skalė leido naujai pažinti kintančias priklausomybės tautai, giminei, kultūrai sampratas.

Lietuvos istorijos instituto etnologai, antropologai, istorikai, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto folkloristai, Vytauto Didžiojo universiteto etnologai ir Vilniaus universiteto istorikai ir doktorantai perskaitė 15 pranešimų. Konferencijos darbą vainikavo draugiškos įdomios tarpdalykinės diskusijos.

Be to, surengta tarptautinė tarpdalykinė konferencija „Iššūkiai etnografijoje: etnografai ir etnografinės žinios“ dėl Covid-19 pandemijos betarpiškai ir kartu virtualiai Lietuvos istorijos instituto Baltojoje salėje 2020 m. spalio 22–23 d. Konferencijos pagrindinis tikslas buvo nagrinėti iššūkius etnografijos istorijoje ir teorijoje. Dėmesį sutelkėme į etniškumo problematiką. Siekėme

atskleisti, kaip vertinti etnografijos reikšmes bei perspektyvas etniškumo ir besisiejančiuose tyrimuose. Plenariniame posėdyje Diego Balletero (Bonos universitetas) teigė, jog panamerikietiškos etnografinės kartografijos konstravimui 1897–1938 m. Robertui Lehmannui-Nitsche svarbiu iššūkiu tapo archyvas. Aptarta istorinė teorinė komparatyvistinė etnografijos perspektyva pasaulyje, kartu ir Europoje. R. Lehmanno-Nitsche platūs akademiniai kontaktai iššaukė įdomių gyvų diskusijų dėl etnografinių žinių akademinių įtakų ir ypatybių.

Pirmasis pasiektas uždavinys – posėdyje „Etnografai: istoriniai diskursai ir požiūriai“ tyrinėti istoriniai teoriniai etniškumo konceptai. V. Savoniakaitė atskleidė Eduardo Volterio, kaip Rusijos imperijos etnografo, teorinę prieigą etniškumo tyrimuose. Kolegos iš Lenkijos mokslų akademijos Slavų studijų instituto nagrinėjo žydų etnografų darbus Vilniuje tarpukariu. Estijos nacionalinio muziejaus mokslininkas taikliai įvertino nacionalizmo diskursus finougrių etniniam Atgimimui vėlyvuosiu sovietmečiu.

Antrasis realizuotas uždavinys – posėdyje „Iššūkiai etnografijoje“ dėmesys sutelktas į etniškumą identifikuojančius konceptus; nagrinėtas kitoniškumas kaip etnografinių istorinių tyrimų objektas; atskleistas profesionalus eksperimentinės etnografijos metodas – naujas požiūris į istorinės medžiagos tyrimus materialinės kultūros analizės atvejais. Lietuvos istorijos instituto doktorantė J. Senulienė pristatė doktorantūros projekto migrantų etnografinių tyrimų strategijas.

Trečiasis įgyvendintas uždavinys – posėdyje „Iššūkiai etnografijoje ir etnografinės žinios“ aktualizuotos etnografijos teorinės prieigos. Grupė mokslininkų iš Silezijos universiteto atskleidė savo naujų vietos kultūros tyrimų etnografijos perspektyvas. Tyrimas išsiskyrė analitiniais ir šiuolaikiškais požiūriais. Įvairiapusiškai analizuotos teorinės inovatyvios etnografijos prieigos vietai tirti. Studentų klubo žodinė istorija atskleista įvairiapusiškai. Apibendrintos miesto akademizavimo tyrimų ypatybės, kompleksiniai metodai ir etnografinių tyrimų perspektyvos ateities darbams.

V. Tumėnas nagrinėjo etnografijos vietą semiotiniuose Lietuvos tradicinės kultūros tyrimuose. D. Daukšas kalbėjo su kokiais iššūkiais susidūrė etnografiniuose tyrimuose Norvegijoje; diskutavo, kaip tirti migrantų vaikų teises. Gyvai vainikavo mokslines diskusijas kolegos feminizmo ir nacionalizmo tematikos tyrimų problematikos analize.

Baigiamosiose diskusijose konceptualizuoti visus pranešimus jungė iššūkiai, kaip tirti etnografijoje archyvų duomenis, kaip spręsti tyrimų etikos problemas, kaip interpretuoti tyrimų tarpdalykiškumą ir kt.

Svarbiausias šio renginio rezultatas, jog akademinės diskusijos, visų pirma, leido programos „Etniškumo ir nacionalumo pažinimas, 2017–2021 m.“ vykdytojams įvertinti savo tyrimų teorines perspektyvas plačiame akademiniame kontekste. Antra, gauta pasiūlymų publikuoti straipsnius užsienyje. Trečias rezultatas, užmegzti nauji draugiški profesionalūs kontaktai su antropologais iš Bonos ir Silezijos universitetų. Ne mažiau svarbi akademinių ryšių tąsa; kolegos iš Estijos ir Latvijos mūsų konferencijų diskusijose dalyvauja jau ne pirmąsyk.

Projekte įvertintos rizikos dėl užsienio svečių ir informacijos sklaidos pasiteisino. Dėl pandemijos pasekmių buvo pakeistas plenarinis pranešimas. Kilus antrajai pandemijos bangai išaiškėjo, jog keliauti dalyviai nebegali dėl atšauktų skrydžių, būtinos saviizoliacijos ar pan. Nepaisant šių sunkumų, konferencija vyko kartu ir virtualiai. 16 pranešimų iš Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos ir Vokietijos per Zoom programą klausėsi įvairių Lietuvos universitetų, mokslinių tyrimų institutų mokslininkai, savivaldybių kultūros darbuotojai, doktorantai. Tokiu būdu įgyvendinti ketvirtasis ir penktasis paramos projekte sumanyti rezultatai – edukacija ir mokslo sklaida.

Planuoti ir realizuoti darbai

- Planuota sudaryti mokslo žurnalo teminį skyrių – sudaryti du: Žurnalo *Logos* 92, 93 (2017), 94 (2018) skiltyje „Aktualioji mintis“ ir žurnalo *Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos* (2019) teminė skiltis „Tautos tyrimų ištakos ir antropologija“.

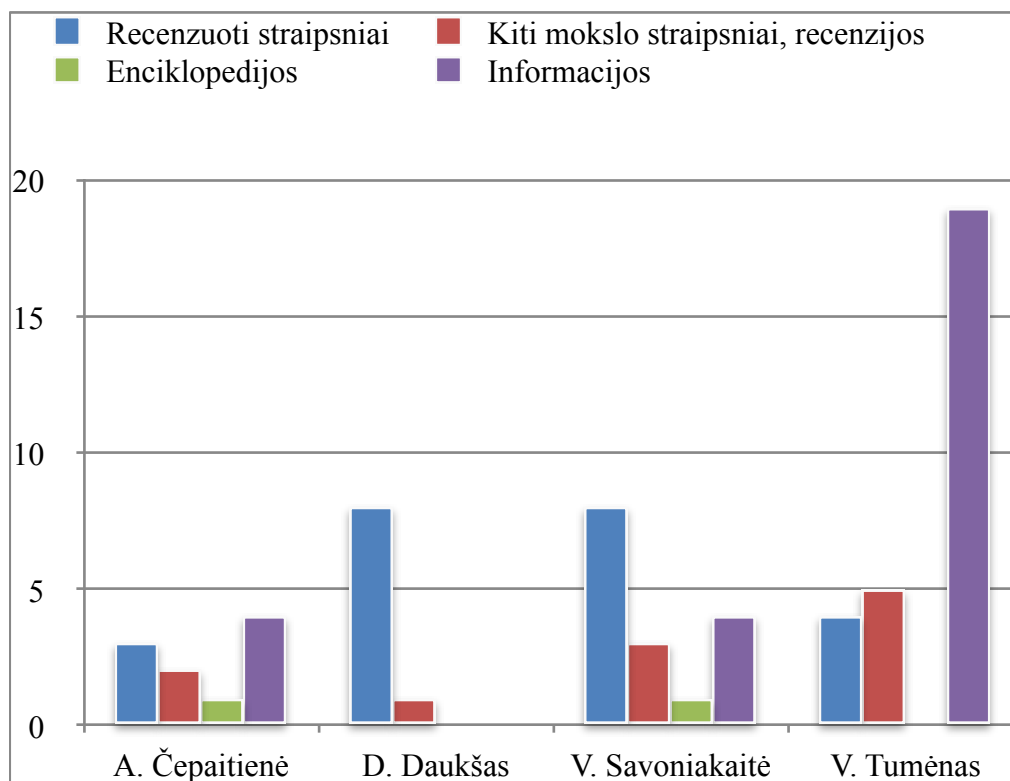
- Planavome paskelbti 14 mokslinių straipsnių Lietuvos ir užsienio mokslo žurnaluose, o paskelbti 36 straipsniai ir 27 publikacijos be mokslinio aparato:

1) Programos tyrėjai parašė 23 recenzuotus straipsnius (1 schema) – t. y. mokslo straipsnius recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (su ISSN ar ISBN indeksu). 8 iš jų paskelbti užsienio leidiniuose (A. Čepaitienės 1; D. Daukšo 2, išleisti pripažintų leidyklų; V. Savoniakaitės 3: 1 tarptautiniame žurnale su cit. indeksu, 1 išleistas pakartotinai kitos pripažintos leidyklos; V. Tumėno 2: 1 tarptautiniame žurnale su cit. indeksu).

2) Paskelbta 11 mokslo straipsnių ir recenzijų – t. y. kiti mokslo straipsniai, akademinės recenzijos ir pan. publikacijos su moksliniu aparatu mokslo profesiniuose, kultūros periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (taip pat ir elektroniniuose); 2 iš jų paskelbti užsienyje (D. Daukšo 1; V. Savoniakaitės 1).

1 schema.

Mokslo straipsniai Lietuvoje ir užsienyje

3) Publikuoti 2 straipsniai tarptautinėje el. enciklopedijoje užsienyje (A. Čepaitienė; V. Savoniakaitė).

4) Parašytos 27 informacijos – t. y. publikacijos be mokslinio aparato (pranešimai, tezės, recenzijos, anotacijos, informacijos, esė, pastabos ir kt.).

Iš viso publikuoti 38 sut. a.l. (plačiau žr. publikacijų sąrašą).

- Planuota parašyti tris monografijas:

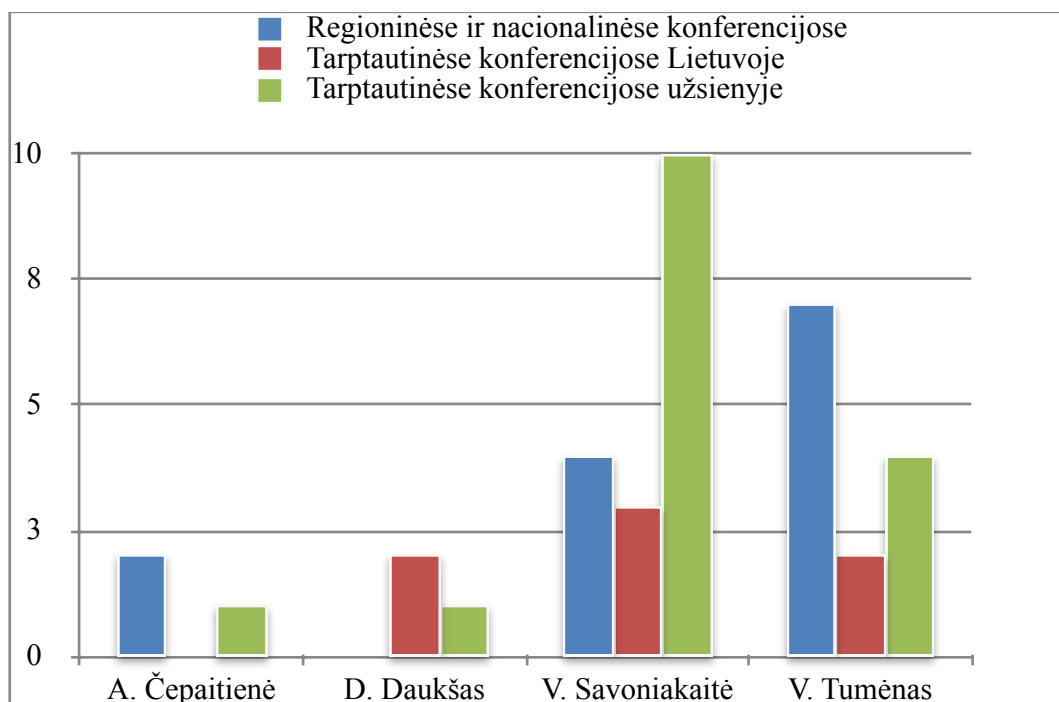
A. Čepaitienė parašė dalį planuotos monografijos „Giminystė ir socialinė organizacija Lietuvoje: dabartis ir retrospekcija“ (3,4 a.l.), nes nuo 2020 m. dirba 0,5 et.

V. Savoniakaitė parašė planuotą dalį monografijos *Eduardas Volteris: lietuvių ir latvių raštingos bendruomenės kūrėjas etnografas, 1882-1941* (8 a.l.), kurią nori papildyti. Rudenį pandemija neleido nuvykti į Rygos archyvą, be to atrasti dokumentai rodo, jog svarbu padirbėti Peterburgo Kunstkameros archyve ir pabaigti monografiją. Dar vienas tekstas *Apmąstant lietuviškumą* pradėtas (1 a.l.), nes Covid-19 pandemija sustabdė etnografinius tyrimus-interviu.

V. Tumėnas parašė planuotą monografiją *Lietuvių tekstilės ornamento tradicija ir jos kontekstai: savi ir tarpkultūriniai bruožai* (8,5 a.l.).

2 schema.

Pranešimai regioninėse, nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienyje

- Planuota surengti vieną mokslinę konferenciją, o surengtos trys: Lietuvos 100-mečiui skirta mokslinė tarpdalykinė konferencija „Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija?“ Lietuvos istorijos institute 2018 m. spalio 25 d. ir tarptautinė tarpdalykinė konferencija „Iššūkiai etnografijoje: etnografai ir etnografinės žinios“ Lietuvos istorijos institute 2020 m. spalio 22–23 d. LKTI, LII, LNM Respublikinė mokslinė konferencija skirta LR Seimo paskelbtiems Tautodailės metams ir dailėtyrininko, muziejininko Pauliaus Galaunės 130-osioms gimimo metinėms paminėti „Tautodailė modernioje visuomenėje: tradicija, transformacijos, iššūkiai“, kurios dalis pranešimų taip pat nagrinėjo programoje keltus uždavinius, LNM, 2020 m. gruodžio 17 d.
- Moksliniai tyrimai pristatyti tarptautinėse, nacionalinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienyje (žr. 2 schema). Perskaityti 36 pranešimai konferencijose Austrijoje (nuotolinis), Estijoje, Ispanijoje,

JAV, Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Kanadoje (nuotolinis), Portugalijoje (nuotolinis) Rumunijoje, Švedijoje, Vokietijoje. Regioninėse ir nacionalinėse konferencijose perskaityta 13 pranešimų, tarptautinėse Lietuvoje – 7 pranešimai, tarptautinėse konferencijose užsienyje – 16 pranešimų.

- Ugdyti jauni mokslininkai – doktorantai (2019 m. J. Tilvikas apgynė disertaciją), kurių tyrimų dalis siejosi su programos tikslais ir uždaviniais.
- Mokslo tyrimai skleisti viešose paskaitose, ypač išsiskyrė V. Tumėno sklaida, organizuoti seminarai ir kt. (plačiau žr. Publikacijų sąrašas).

Įteikti knygų tekstai ir kiti atlikti darbai: 32 sut. a. l. ir mokslo sklaida

Publikuoti ir kiti atlikti darbai: 50 sut. a. l. ir mokslo sklaida

Apibendrinimas

Mokslo istorijos tyrimai atskleidė savitas Eduardo Volterio teorinių prieigų sąsajas su Johanno Herderio antropologijos ir tautos sielos diskursais, įtakojusiais Šiaurės Europos šalių antropologiją, o taip pat su evoliucionistais bei vokiečių-austrų difuzionistais. Lietuvos mokslo istorijoje etnologai daugiausia domėjosi „savos“ tautos, krašto, sovietmečiu – kultūros analize. Šiuolaikinės antropologijos, etnologijos tyrimai naujai krypta į bendruomeniškumo krizėje ar nelaimėje problemas, jų istorinius mokslinius konceptus, kuriuos svarbu ištirti ir Lietuvoje.

Tyrimai patvirtino hipotezes, jog tam tikrų vietų bendruomenių etniškumas ir nacionalumas atskleidžia platesnes istorines bei kultūros politikos problemas ir kviečia į vietą pažvelgti plačiau. Manytume perspektyvu palyginamuoju požiūriu tirti bendruomeniškumo keitimąsi dėl Covid-19 pandemijos. Tyrimai aktualiai įsilietų į svarbias akademinės ir platesnės visuomenės diskusijas „mes“ ir „jie“ netikėtoje nelaimėje, žmonių „keitimasis“, saugumas Lietuvoje, migracijoje, tremtyje.

Etniškumo tyrimai Norvegijoje atskleidė svarbų emocijų aspektą. Emocijos (konkrečiai kalbama apie baimės atmosferą, kylančią iš tam tikro dialogo tarp migrantų ir institucijų trūkumo) yra inovatyvi ir daug žadanti tyrimų sritis šiuolaikiniuose migracijos tyrimuose, todėl tyrimai šia kryptimi būtų perspektyvūs ir toliau planuojant mokslinių tyrimų programas.

Pastebima, jog visais atvejais liaudies dailės ženklai turi ypatingą įvairių bendruomenių (etnokultūrinių, patriotinių, pilietinių, tautinių, religinių ir kt.) telkimo bei kultūros integralumo kultūros savikommunikacijos funkciją. Atlikti tyrimai aktualūs formuojant etninės kultūros plėtros ir globos bei šalies kultūrinės raiškos formų įvairovės užtikrinimo strategijas bei praktikas. Jie parodo kokie kultūriniai kodai ir tradicijų interpretavimo keliai yra aktualūs visuomenei puoselėjant įvairius tapatumus. Modernizacijos ir etninių nacionalinių tradicijų sąveikos dinamikos ir sampratos visuomenėje tyrimus pravartu tęsti, nes gilesnė analizė leidžia indikuoti nematerialiojo kultūros paveldo įtraukumo ir kultūrinės raiškos įvairovės puoselėjimo efektyvumą valstybėje. Nacionalinės simbolikos tyrimo rezultatai naudingi plėtojant nematerialiojo paveldo globą, puoselėjant šalies įvaizdį, ugdant simbolinio ir meninio mąstymo kompetencijas. Simbolių analizė skaitina įvairiapusiškiau suvokti ir matyti kultūros procesus, naujai atrasti Lietuvos kultūros reiškinių savitumą ir tarpkultūrinį integralumą ir tarpkultūriškumą.

Tarptautinėje tarpdalykinėje konferencijoje „Iššūkiai etnografijoje: etnografai ir etnografinės žinios“ aptartas etnografijos konceptų istorinis teorinis tęstinumas ir interpretacijos, tarpdalykiškumas, etnografinių lauko tyrimų teorinis novatoriškumas ir šiuolaikinės problemos. Įgyvendinti laukti rezultatai, įvertinti atliekami tyrimai, generuota idėjų ateities tyrimams, atsirado naujų pasiūlymų publikuoti darbus, bendradarbiauti. Renginys turėjo edukacinės reikšmės doktorantams ir platesnei visuomenei. Dalyvių sutarimu, šias akademines diskusijas svarbu tęsti.

Publikacijų sąrašas

3. Publikuoti darbai pagal programą:

3.1. Mokslo monografijos, studijos, teoriniai, sintetiniai darbai

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys su ISSN ar ISBN indeksu	El a b a ID (Vieversio unikalus nr., jei jau LMT sistemoje)	Apimtis a.l.	S u t . a.lankai

3.2. Mokslo straipsniai, publikuoti recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (su ISSN ar ISBN indeksu)

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys su ISSN ar ISBN indeksu	El a b a ID (ar Vieversio nr.)	Apimtis a.l.	Sut. a. lankai
1	Čepaitienė Auksuolė. 2018. Resistance et memoire. L'artisanat secret des camps sovietiques (Rezistencija ir atmintis: slapti sovietinių tremčių rankdarbiai), <i>Ethnologie française. Lituanie. Une anthropologie face a l'histoire</i> 2: 253-264. ISBN 978-2-13-080213-6, ISSN 0046-2616.		1,2	1,56
2	Čepaitienė Auksuolė. 2019. Kultūriniai lietuviškumo vaizdiniai <i>Aušroje</i> ir moksliniai kontekstai, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 19(28): 113-139. ISSN 1392-4028.		1,8	1,8
3	Čepaitienė Auksuolė. 2021. Lietuvių dienraštis „Vilniaus žinios“ (1904-1909): tautinė pozityvistinė programa, <i>Lietuvos istorijos metraštis</i> , 2021/2: 83-118. ISSN 0202-3342.		2,1	2,1
4	Daukšas Darius. 2017. „Savas“ ir „kitas“ Norvegijos visuomenėje: Norvegijos lietuvių atvejis, <i>Logos</i> 93: 131-141. ISSN 0868-7692.		1	1

5	Daukšas Darius. 2017. The Transformation of Ethnic and National Identity In Post-Soviet Lithuania: The Case of Lithuania's Poles, kn. <i>Nation-building and Identities in Post-Soviet Societies: New Challenges for Social Sciences</i> : 73-94. Andrea Friedli, Aline Gohard-Radenkovic, François Ruegg (sud.). LIT VERLAG GmbH: Wien. ISBN 978-3-643-80218-7.		1,5	1,95 (1,5x1,3)
6	Daukšas Darius. 2018. Tarp tapimo norvegu ir buvimo lietuviu: Norvegijos lietuvių pilietybės sampratos, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 18(27): 63-87. ISSN 1392-4028.		1.6	1.6
7	Daukšas Darius. 2019. Tarp savimonės ir kilmės: lietuviškumo konstravimas atsikuriančioje Lietuvoje 1988-1993 m., <i>Lituanistica</i> 1 (65): 1-11. ISSN 2424-4716.	48096877	1	1
8	Daukšas Darius. 2019. Antros kartos emigrantai iš Lietuvos Norvegijoje: tarp Lietuvos ir Norvegijos? <i>Lituanistica</i> 3 (65): 157-167. ISSN 2424-4716.	47101841	1	1
9	Daukšas Darius. 2020. Baimės atmosfera ir (ne)saugūs namai: (i)migrantų iš Lietuvos Norvegijoje atvejis, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 20(29): 127-147. ISSN 1392-4028.	77979382	1,45	1,45
10	Aure Marit; Daukšas Darius. 2020. Lithuanian Families in Norway and their Fear of the Child Protection Agency, J. Hiitola et al. (eds). <i>Family Life in Transition: Borders, Transnational Mobility, and Welfare Society in Nordic Countries</i> . Routledge Studies in Family Sociology: 58–68. Abingdon, New York: Routledge. ISBN 9780367111014.	77387402	0,43 (0,8/2)	0,56 (0,43x1,3)
11	Daukšas Darius. 2021. Namai „čia“ ir „ten“: namų konstravimo sampratos (lietuviškoje) migracijoje, <i>Lituanistica</i> T. 67. Nr. 3(125): 230–243. ISSN 2424-4716.	113308907	1,2	1,2

12	Savoniakaitė Vida. 2017. Esu lietuvis pasienyje, <i>Logos</i> 93: 117–130. https://doi.org/10.24101/logos.2017.74 . Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing. ISSN 0868-7692.		1,4	1,4
13	Savoniakaitė Vida. 2018. Eduardo Volterio etnografinių-statistinių studijų idėja, <i>Logos</i> 97: 143–152. https://doi.org/10.24101/logos.2018.77 . Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing. ISSN 0868-7692.		0,75	0,75
14	Savoniakaitė Vida. 2019. Chapter 8 Traditional Textiles and Economic Development: Lithuanian Groups in Latvia's Border Regions, Ullrich Kockel (ed.) <i>Culture and Economy: Contemporary Perspectives</i> : 108-123. 1st Edition. First Published 2002. London: Routledge, 2019. https://doi.org/10.4324/9781315195469 . eBook ISBN 9781315195469. Hardback ISBN 9781138719262.			0,39
15	Savoniakaitė Vida. 2019. The Regional Studies Movement in Soviet Lithuania, <i>Journal of Ethnology and Folkloristics</i> 13 (2): 71-89. https://doi.org/10.2478/jef-2019-0014 . Sciendo (De Gruyter Open), Elsevier - SCOPUS, Anthropological Index Online, Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.), Directory of Open Access Journals (DOAJ), ERIH PLUS, MLA Directory of Periodicals (EBSCO), MLA International Bibliography (EBSCO) and Open Folklore Project. ISSN (print) 1736-6518. ISSN (online) 2228-0987. Impact Factor CiteScore 2018: 0.18.		1,63	2,1
16	Savoniakaitė Vida. 2019. Įvadas. Tautos tyrimų ištakos ir antropologija, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 19(28): 17–29. https://doi.org/10.33918/25386522-1928002 ISSN 1392-4028.		0,9	0,9

17	Savoniakaitė Vida. 2019. Jono Basanavičiaus požiūris į lietuvių tautos tyrimus, 1879-1927, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 19(28): 51–79. https://doi.org/10.33918/25386522-1928004 ISSN 1392-4028.		2,0	2,0
18	Savoniakaitė Vida. 2020. Eduardo Volterio kultūros konceptai 1926-1934, <i>Logos</i> 104: 130-139. https://doi.org/10.24101/logos.2020.57 . Clarivate Analytics Web of Science (CA WoS); Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing. ISSN 0868-7692	7474970	0,9	0,9
19	Savoniakaitė Vida. 2021. A Romantic nation: Eduards Volters' concepts of ethnographical-statistical studies of Lithuania, <i>Prace Kulturoznawcze</i> 25, 1: 107-126. https://doi.org/10.19195/0860-6668.25.1.7 ISSN: 0860-6668	104212527	1,42	1,85
20a	Tumėnas Vytautas. 2017. Lietuvių „kalviškųjų“ saulučių simboliai skirtybių ir bendrybių priešpriešos lauke, <i>Logos</i> 93: 109 –116. Q1; H-index – 5; Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Clarivate Analysis Web of Science (CA WoS), Web of Science Core; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing; DOI: https://doi.org/10.24101/logos.2017.73 . ISSN 0868 – 7692.	114532650	0,51	0,51
20b	Tumėnas Vytautas. 2018. Lietuvių kalviškųjų „saulučių“ simboliai skirtybių ir bendrybių priešpriešos lauke, <i>Logos</i> 94: 79–86. Q2; H-index – 5; Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Clarivate Analysis Web of Science (CA WoS), Web of Science Core; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing; DOI: https://doi.org/10.24101/logos.2018.08 . ISSN 0868 – 7692.	114533758	0,6	0,6

21	Tumėnas Vytautas. 2018. Signs of Morning Star <i>Aušrinė</i> in the Baltic Tradition: Regional and Intercultural Features, <i>Mediterranean Archaeology and Archaeometry</i> 18(4): 379 – 388. Q2; H-index – 14; Clarivate Analysis Web of Science (CA WoS), Web of Science Core Collection (ISI); Arts and Humanities Citation Index (AHCI) – Clarivate Analytics; Current Contents/ Arts and Humanities - Clarivate Analytics; Arts and Humanities (Archaeology) - Scopus (Elsevier); Social Sciences (Archaeology) - Scopus (Elsevier); European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH PLUS); Anthropological Literature (Harvard University); Brill Online Bibliographies; EBSCOhost Academic Search Premier; DOI: 10.5281/zenodo.1478009 . ISSN 1108 – 9628; online 2241 – 8121.	114534639	0,77	1,00
22	Tumėnas Vytautas. 2019. Čiurlionio dailės muzikalumo ir liaudies tekstilės ornamentikos tradicijos paralelės, S. Jastrumskytė (sud.), <i>Estetikos ir meno filosofijos tyrinėjimai. VI: Čiurlionis ir pasaulis (mokslo straipsnių rinkinys)</i> : 306–332. Vilnius: LKTI. ISSN 1823-3192.	55135395	0,6	0,6
23	Tumėnas Vytautas. 2021. The crosscultural background and modern transformations of religious/spiritual symbols of the Lithuanian identity, <i>Yearbook of Balkan and Baltic Studies</i> 4(1): 65-101. Scopus; DOI: 0.7592/YBBS4.03 ; https://www.folklore.ee/balkan_baltic_yearbook/YBBS/issue/view/vol4/43 ISSN 2613-7844; e-ISSN 2613-7852.	113370826	1,66	2,16

3.3. Kiti straipsniai, akademinės recenzijos ir pan. publikacijos su moksliniu aparatu mokslo, profesiniuose, kultūros periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (taip pat ir elektroniniuose)

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys	El a b a I D (a r Vieversio nr.)	Apim t i s a.l.	Sut. a. lankai
1	Čepaitienė Auksuolė. 2017. Vaikai ir vaikų auginimas Babtų apylinkėse, <i>Babtai</i> : 1116-1139. (sud. D. Šniukas), Vilnius: Versmės leidykla. ISBN 978-609-8148-57-2.		1,8	1,26

2	Čepaitienė Auksuolė. 2021. Apie besiplečiančią etnologinių tyrimų erdvę Lietuvoje, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 21(30): 207–217.		0,6	0,3
3	Daukšas Darius. 2017. Lenkijos lietuviai ir Lietuvos lenkai: etniškumo raiška paribyje, <i>Terra Jatwezenorum</i> 9 (2): 136-147. ISSN 2080-7589.		0,9	0,63
4	Savoniakaitė Vida. 2017. Recenzija „Menas šiuolaikinėse kultūros sistemose Centrinėje ir Rytų Europoje. Waldemar Kuligowski and Adam Pomieciński (eds.) Art in Contemporary Cultural Systems: Central and Eastern Europe. Poznań: Wydawnictwo nauka i innowacje, 2014. 195 p. iliustr. ISBN 978-83-63795-34-40, <i>Logos</i> 91: 219–222. https://doi.org/10.24101/logos.2017.41 . Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing. ISSN 0868-7692.		0,4	0,2
5	Savoniakaitė Vida. 2017. Skirtys ir bendrumai, <i>Logos</i> 92: 66–67. Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing. https://doi.org/10.24101/logos.2017.48 ISSN 0868-7692.		0,2	0,1
6	Savoniakaitė Vida. 2017. Introduction: Belonging on European Borderlands, Jasper Bastian <i>A Road Not Taken. The Lithuania-Belarus Borderland: A Journey to a Lost Time</i> . Šaltinių rinkinys: autorinis menininių / etnografinių nuotraukų su etnografiniais naratyvais ir komentariais albumas: 37-45. Dortmund: Buchbinderei Tewes. aut. l. (Be ISBN)		0,42	0,55
7	Tumėnas Vytautas. 2019. Lietuvos medžio drožybos ansamblių fenomenas, <i>Tautodailės metraštis: Žemaitija</i> 38: 4-16. ISSN 1392-8198.	49942573	0,7	0,49
8	Tumėnas Vytautas. 2020. Tradicijų plėtra tarptautinėse kalvystės stovyklose Užvenčio dvare, <i>Tautodailės metraštis: Tautodailės metai</i> 42: 4-9. ISSN 1392 – 8198.	77498581	0,45	0,35

9	Tumėnas Vytautas. 2021. Kalvių bendruomenės kūryba Užventyje, <i>Tautodailės metraštis: LTS – 55</i> , <i>Kalvystė</i> 46: 39-44. ISSN 1392 – 8198.	113236574	0,5	0,35
10	Tumėnas Vytautas. 2021. The Sacred Symbolism of Straw Gardens in Local and Cross-cultural Contexts, Liugienė M., Tumėnas V. (eds.). <i>Sodai. Lithuanian Straw Gardens: 55–70</i> . Vilnius: Vilnius Ethnic Culture Center (papildytas tekstas, vertimas iš lietuvių kalbos). ISBN 978-609-96184-6-3.	113252447	1,20	0,36
11	Tumėnas Vytautas. 2021. Kompleksinis žvilgsnis į lietuvių ir kitų baltų svaigiuosius gėrimus ir jų apeigas: Daiva Vaitkevičienė. Žydinti taurė: Baltų gėrimai ir apeigos. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019. 350 p., iliustr., <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 21(30): 219–237. Vilnius: Lietuvos istorijos institutas. ISSN 1392-4028.	113316297	1,1	0,55

3.4. Šaltinių publikacijos, moksliskai komentuoti vertimai, moksliniai žodynai, žinynai, enciklopedijos, (bio)bibliografijos, aukštųjų mokyklų vadovėliai:

Eil. nr.	Autorius, pavadinimas, leidinys	Elaba ID (ar Vieversio nr.)	Apimtis a.l.	Sut. a. lankai
1	Čepaitienė Auksuolė. 2019. An Evolutionary Ethnographer from Lithuania: The Intellectual Biography of Jan Witort [Etnografas evoliucionistas iš Lietuvos: intelektinė Jono Vitarto biografija], <i>Bérose – Encyclopédie internationale des histoires de l'anthropologie</i> , Paris (internetinė); URL Bérose: article 1745.html – www.berose.fr		1	0,2
2	Savoniakaitė Vida. 2021. Ethnography and Nation-building in Lithuania (1882-1918): The Life and Work of Eduards Volters, BEROSE International Encyclopaedia of the Histories of Anthropology [<i>Bérose – Encyclopédie internationale des histoires de l'anthropologie</i> , Paris]. https://www.berose.fr/?-Nouveautes&lang=fr 11 p. ISSN 2648-2770	104215154	0,84	0,22

3.5. Kitos akademinės publikacijos be mokslinio aparato (pranešimai, tezės, recenzijos, anotacijos, informacijos, esė, pastabos ir kt.)

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys	El a b a I D (a r Vieversio nr.)	Apimtis a.l.	S u t . a . lankai
1	Čepaitienė Auksuolė. 2018. <i>Lietuvių etnografijos enciklopedinis žodynas</i> . Kulnytė Birutė, Lazauskaitė Elvyda, sud., 2015, Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, 404 p.: iliustr. (recenzija), <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 18(27): 197-201. ISSN 1392-4028.		0,47	0,235
2	Čepaitienė Auksuolė. 2018. Lazauskaitė Elvyda, Šaknys Žilvytis (sud.). 2016. <i>Etnografija. Metraštis</i> 26. Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus. 264 p.: iliustr. (recenzija), <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 18(27): 208-211. ISSN 1392-4028.		0,25	0,125
3	Čepaitienė Auksuolė, Čiubrinskas Vytis. 2018. EASA 15-oji konferencija Stokholme (informacija), <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 18(27): 216-218. ISSN 1392-4028.		0,14	
4	Čepaitienė Auksuolė, Čiubrinskas Vytis, Teleišė Aušra, Tumėnas Vytautas. 2019. IUAES 2019 kongresas Poznanėje – atsakas į disciplinai kylančias grėsmes, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 19(28): 224-229. ISSN 1392-4028.		0,1	
5	Savoniakaitė Vida. 2018. 2018 metų AABS konferencija Stanfordo universitete, <i>Tautosakos darbai</i> 55: 247-249. ISSN 1392-2831. Scopus.		0,25	0, 05
6	Savoniakaitė Vida. 2018. AABS konferencija 2018, Lietuvos etnologija 18(27): 219–221 (kartu su Audrone Daraškevičiene ir Skaidre Urboniene). ISSN 1392-4098.		0,1	0, 02
7	Savoniakaitė Vida. 2019. Lankstinukas <i>Lietuviškos proginės monetos. Lietuvos etnografiniai regionai: Žemaitija</i> . lietuvių ir anglų k. 20 p. su ill. Vilnius: Lietuvos bankas, Eurosistema. (Be ISBN)		0,25	0,05

8	Savoniakaitė Vida. 2020. Etnologė meno tyrinėtoja Giedrė Tallat-Kelpšaitė-Niunkienė (1933-2020), <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 20(29): 233–234. ISSN 1392-4028		0,1	0,02
9	Tumėnas Vytautas. 2017. The intercultural contextuality of Nordic – Baltic deer image symbolism, <i>13th IASS – AIS World Congress of Semiotics „Cross – inter – multi – trans”, 26-30 June, Kaunas, Lithuania: Abstracts</i> : 40. Kaunas: International Semiotics Institute, Kaunas University of Technology. ISBN 978-609-02-1346-9.	114595255	0,06	0,01
10	Vytautas Tumėnas (duodantis interviu Giedrei Šmitienei). 2017. Atskirumas kartu, Viktorija Daujotytė, (sud. Daiva Vaitkevičienė), <i>Prigimtinės kultūros ratilai</i> : 231-235. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. ISBN 281-285.	25902029	0,1	0,02
11	Tumėnas Vytautas. 2017. Tautinio kostiumo sampratų įvairovė, <i>Tautodailės metraštis: Klaipėdos kraštas</i> 32: 4–8. ISSN 1392-8198.	114594226	0.31	0,31x0,2 (mokslinė informacija)=0,06
12	Kristina Alsytė, Vytautas Tumėnas. 2018. Baltų kultūra Visagino ir Zarasų sienose, <i>Šiaurės Atėnai</i> , 2018.08.24. [http://www.satenai.lt/2018/08/24/baltu-kultura-visagino-ir-zarasu-sienose/].		0,26	0,00
13	Tumėnas Vytautas. 2018. Užventyje iškilo 7 metrų kryžius, <i>Bernardinai.lt</i> , 2018.07.13 [http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2018-07-13-uzventyje-iskilo-7-metru-medinis-triju-kryzmu-kryzius/170824].		0,07	0,00
14	Tumėnas Vytautas. 2018. The Lithuanian identity signs production as cultural imagination, transmission and transformation of tradition, <i>2nd International Conference „Semiosis in communication: differences and similarities“. Book of abstracts. Bucharest, 14-16 June, 2018</i> : 151-152. Bucharest: National University of Political Studies and Public Administration, Faculty of Communication and Public Relations.		0,08	0,02

15	Tumėnas Vytautas. 2018. Užventyje – IX meninės kalvystės ir akvarelės pleneras „Užventis ART 2018“, <i>Alkas</i> , 2018.07.12. [http://alkas.lt/2018/07/12/uzventyje-ix-menines-kalvystes-ir-akvareles-pleneras-uzventisart-2018-nuotraukos/].		0,10	0,00
16	Tumėnas Vytautas. 2018. Tautodailės gyvybingumo iššūkiai, <i>Tautodailės metraštis: Lietuvai - 100</i> . Nr. 34: 68-79. ISSN 1392-8198.	114591991	1,44	0,29
17	Tumėnas Vytautas. 2018. Meninės kalvystės stovyklos Užventyje – išskirtinis šalies kalvių kūrybinės veiklos sambūris, <i>Tautodailės Metraštis</i> 35: 39-36. ISSN 1392-8198.		0,27	0,00
18	Tumėnas Vytautas. 2019. Latvijas un Lietuvas jaunie mākslinieki kopprojektā „Piejūras legendas“, <i>Latvijas Mākslas akadēmija – Aktuali</i> , 2019.10.16 [https://www.lma.lv/aktuali/latvijas-un-lietuvas-makslinieki-kopprojekta-piejuras-legendas?fbclid=IwAR3IJ05-ulW2UzC5CZhLB3B8cK3n1iCFLzEL-plvXx5Rm-yY-r2i9jaDnFw].		0,09	0,00
19	Tumėnas Vytautas. 2019. The joint creativity of Lithuanian blacksmiths in Užventis museum landscape as heritage safeguarding strategy, <i>IUAES 2019 Inter-Congress "World Solidarities"</i> , <i>Abstract Book. August 27 – 31, 2019, Poznan, Poland, Adam Mickiewicz University in Poland</i> : 231. Poznan: Adam Mickiewicz University.		0,08	0,02
20	Čepaitienė A., Čiubrėnas, V., Teleišė A., Tumėnas V. 2019. IUAES 2019 kongresas Poznanėje – atsakas į disciplinai kylančias grėsmes, <i>Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos</i> 19 (28): 224–228. ISSN 1392–4028.	50301306	0,17	0,03
21	Tumėnas Vytautas. 2019. Lietuvių juostų tradicijos įvairovė. <i>Respublikinė tautodailės konkursinė paroda: Lietuvių austos juostos. Marijos ir Jurgio Šlapelių namas - muziejus, 2019 lapkričio m. 5-30 d.</i> : 3-11. Vilnius: Lietuvos tautodailininkų sąjunga, Lietuvos tautodailės kūrėjų asociacija.	114568675	0,45	0,09

22	Tumėnas Vytautas. 2020. Užventyje pastatytas padėkos gydytojams paminklas, <i>www.alkas.lt</i> [http://alkas.lt/2020/07/21/uzventyje-pastatytas-padekos-gydytojams-paminklas-nuotraukos/].		0,13	0,00
23	Tumėnas Vytautas. 2020. „Baltų kultūra miesto sienose“: IV tarptautinis hiphopo ir sienų tapybos projektas, <i>Kultūropolis</i> , 2020.08.05 [https://www.kulturpolis.lt/aktualijos/reportazai/baltu-kultura-miesto-sienose-iv-tarptautinis-hiphopo-ir-sienu-tapybos-projektas/].		0,11	0,00
24	Tumėnas Vytautas. 2020. „Baltų kultūra miesto sienose“: IV Tarptautinis sienų tapybos ir hiphopo projektas (Klaipėdoje), <i>www.alkas.lt</i> , [http://alkas.lt/2020/08/04/melnrageje-jaunieji-kurejai-ikvepe-dvasios-apleistam-statiniui-nuotraukos/].		0,11	0,00
25	Tumėnas Vytautas. 2020. Jaunimo bendruomeniška kūryba atranda Melnrage: projektas „The Baltic Wild walls“, <i>Durys: Kultūros ir meno žurnalas</i> , 2020 rugsėjis, Nr. 9 (81): 27-29. ISSN 2351-5848. [https://issuu.com/diena/docs/durys_2020_09].	114590223	0,11	0,00
26	Tumėnas Vytautas. 2021. Druskininkuose vėl sklandė „Plieninė plaštakė“, <i>Alkas</i> (<i>www.alkas.lt</i>), 2021 08 13 09:15, [https://alkas.lt/2021/08/13/druskininkuose-vel-sklande-plienine-plastake/].		0,1	0,00
27	Tumėnas Vytautas. 2021. Kalvystės kūryba „Užventis’MENE XII“, <i>Alkas</i> , 2021.07.23 [https://alkas.lt/2021/07/23/kalvystes-kuryba-uzventismene-xii/].		0,15	0,00

4. Įgyvendinant Lietuvos istorijos institute registruotus projektus publikuoti darbai:

4.1.Mokslo monografijos, studijos, teoriniai, sintetiniai darbai

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys su ISSN ar ISBN indeksu	El a b a I D (Vieversio ID, jei jau LMT sistemoje)	Apim t i s a.l.	Sut. lankai

4.2.Mokslo straipsniai, publikuoti recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (su ISSN ar ISBN indeksu)

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys su ISSN ar ISBN indeksu	El a b a I D (a r Vieversio nr.)	Apim t i s a.l.	Sut. a. lankai
1	Čepaitienė Auksuolė. 2017. Jono Vitarto etnologinis palikimas ir Lietuvos etnologija, Vitartas Jonas, <i>Rinktiniai raštai</i> , t. 1: 9-29. Vilnius: LII leidykla. ISBN 978-609-8193-30-6, ISBN 978-609-8183-31-3.		1,5	1,5

4.3. Kiti straipsniai, akademinės recenzijos ir pan. publikacijos su moksliniu aparatu mokslo, profesiniuose, kultūros periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (taip pat ir elektroniniuose)

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys	El a b a I D (a r Vieversio nr.)	Apim t i s a.l.	Sut. a. lankai

4.4. Šaltinių publikacijos, moksliškai komentuoti vertimai, moksliniai žodynai, žinynai, enciklopedijos, (bio)bibliografijos, aukštųjų mokyklų vadovėliai:

Eil.nr	Autorius, pavadinimas, leidinys	El a b a I D (a r Vieversio nr.)	Apimtis a.l.	Sut. a. lankai
1	Vitartas Jonas. 2017. <i>Rinktiniai raštai</i> , t. 1, (sud. A. Čepaitienė) Vilnius: LII leidykla, 383 p. ISBN 978-609-8193-30-6, ISBN 978-609-8183-31-3. (LMT valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016-2024 metų programa, projektas „Jono Vitarto (Jan Witort) etnologinio palikimo leidimas” sutartis Nr. LIP-109/2016).		24,5	
2	Savoniakaitė Vida. 2021. <i>Ornamentai kasdienybėje XIX–XXa.: kultūrinės sąsajos ir lietuvių audinių etniniai išskirtinimai</i> , tekstas vaikų dėlionei. ISBN 978-609-8034-37-0 (sutartis Nr. S/ŠLI-80(6.242)/2021; paslaugų teikimo sutartis Nr. S_A-44)	112561341	0,65	

8. Taikomieji arba sudarytieji mokslo darbai (vienkartiniai mokslo leidiniai, taikomieji socialinės ir kultūrinės plėtros darbai (tik priskirti Lietuvos istorijos institutui)

Savoniakaitė V. (sud.). 2019 m. kvietinė redaktorė teminės *Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos* žurnalo “Tautos tyrimų ištakos ir antropologija” dalies iš 2018 m. LII konferencijoje “Nacionalumą budinusi etnologija ir antropologija” skaitytų pranešimų pagrindu parengtų ir kitų naujų straipsnių. ISSN 1392-4028

Savoniakaitė V. (sud.). 2017-2018. *Logos* 92, 93, 94 skyrius *Aktualioji tema* (žr. „Skirtys ir bendrumai“, p. 66–67). ISSN 0868-7692. Thomson ISI Arts and Humanities Citation Index; Scopus; Philosopher's Information Center; CEEOL; EBSCO Publishing. <https://doi.org/10.24101/logos.2017.48>

Liugienė M., Tumėnas V. (eds). 2021. *Sodai Lithuanian Straw Gardens*. Vilnius: Vilnius Ethnic Culture Center, 139 p. ISBN 978-609-96184-6-3.

17. Šviečiamoji ir mokslo sklaidos veikla (mokslo darbų apžvalgos, mokslo sklaidos publikacijos, recenzijos kultūros ar profesiniuose leidiniuose, viešos paskaitos, mokslo žinių sklaida per žiniasklaidos priemones)

A. Čepaitienė:

1. Dalyvauta LII seminare, skirtame tautinio kostiumo metams, su nedideliu pranešimu „Tautiniai drabužiai tremtyje“, 2017.
2. Organizuotas LII Etnologijos ir antropologijos skyriaus seminaras, kuriame Anna Gomóla ir Ewa Kosowska (Katovicų universitetas, Lenkija) skaitė pranešimą „Apie kultūrinės antropologijos terminą ir šiuolaikinę antropologiją Lenkijoje (minint Jozefo Jasinskio knygos *Žmogaus fizinių ir moralinių savybių antropologija*, Vilnius, 1818, 200 metų)“ Vilnius, LII, 2018 m. vasario 22 d.
3. Dalyvauta LII organizuojant žurnalo *Ethnologie française. Lituanie. Une anthropologie face a l'histoire*, 2018 nr. 2 pristatymą ir prancūzų antropologės Martine Segalen (Paryžiaus universitetas Nantere, Prancūzija) paskaitą LII, Vilnius, 2018 m. rugsėjo 13 d.
4. Dalyvauta Vokietijos istorijos instituto Varšuvoje padalinio Vilniuje paskaitų ciklo LII paskaitoje, kurią skaitė Thomas Wünsch (Passau universitetas) „Potockis-Zaleskis-Malinovskis. Etnologijos inovacijos tuometinėje Lenkijos-Lietuvos valstybėje (nuo XVIII a.)“, Vilnius, LII, 2018 m. lapkričio 26 d.
5. Paskaita „Požiūris į moterį tradicinėje lietuvių kultūroje“ Vilniaus etninės kultūros centro ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Kvalifikacijos tobulinimo skyriaus seminare „Rudens šventės: tradicija ir dabartis“, 2018 m. gruodžio 04-05 d.
6. Vilniaus knygų mugėje 2018 m. vasario 23 d. pristatyta knyga: Jonas Vitartas (Jan Michal Witort, 1853-1903). *Rinktiniai raštai*, t. 1, Vilnius: LII leidykla. Dalyvavo: A. Astramskas, A. Gomóla, V. Savoniakaitė, A. Čepaitienė.
7. Dalyvauta (kartu su dokt. Aušra Teleiše ir Ernesta Dambrauskaite) „Tyrėjų naktįje“ paskaita-prezentacija „Pamatyti matomą arba virtualus etnografinis pasivaikščiojimas po miestą“ (2019 rugsėjo 27 d.).

D. Daukšas:

Vieša paskaita CEREN (The Centre for Research on Ethnic Relations and Nationalism) Helsinkio universitetas, Suomija: „Lithuanians in Norway: between “us” and “them”, 2018, spalio 18 d. (CEREN Colloquium Lithuanians in Norway: between “us” and “them”. (facebook.com).

V. Savoniakaitė:

2017 03 7 (kartojimas kovo 11 d., liepos 4 d., 7 d.). Paskaita, skaityta *Tyrėjų naktįje*, „Kas yra autentiškas lietuviškumas?“ transliuota LRT Klasikos programoje (www.lrt.lt/mediateka)

2018 02 03 dalyvavau prodiuserinės kompanijos VšĮ Aukštaitijos RTR kuriamame laidų cikle „Menų sala: Užrašyta raštuose“ su interviu, kurio premjerinė laida TV8 kanalu arba [www.tv3play](http://www.tv3play.lt) mediatekoje. 0,05 sut.a.l.

2019.09.14 viešas pranešimas “Lietuviškos proginės monetos Lietuvos etnografiniai regionai: Žemaitija” (2 Eur monetai parašyto lankstinuko teksto pristatymas) *Europos tautų mugėje* Vilniuje.

2019.12.11 vieša paskaita “Kūčių tradicijos” Mizgario gintaro galerijoje Vilniuje. 0,05 sut.a.l.

2019.12.20 “Kūčių tradicijos”, <http://www.klasika-tradicijos.lt/kuciu-tradicijos-pasakoja-antropologe-vida-savoniakaite/>, 0,05 sut.a.l.

2019.12.24 “Kūčių vakarienė: kaip keičiasi tradicijos”, *DELFI maistas Šefo virtuvė Kūčių vakarienė: paremta senomis, bet nuolat kintančiomis tradicijomis* (15) www.DELFI.lt <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/laisvalaikis/kuciu-vakariene-kaip-keiciasi-tradicijos-1038-1251856> 0,05 sut.a.l.

2019.12.24 <https://www.delfi.lt/maistas/sefo-virtuve/kuciu-vakariene-paremta-senomis-bet-nuolat-kintančiomis-tradicijomis.d?id=83124301> Skaitykite daugiau: <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/laisvalaikis/kuciu-vakariene-kaip-keiciasi-tradicijos-1038-1251856?copied> 0,05 sut.a.l.

2021.09.14 vieša paskaita „Mažosios Lietuvos istorinių audinių ornamentai: tyrimai ir vaizdiniai“ Šilutės Hugo Šojaus muziejaus mokslo sklaidos projekto (sutartis S/ŠLI-80(6.242)/2021) seminare „Mažosios Lietuvos tautodailės bruožai: senos formos – nauji pavidalai / 2“ Šilutėje.

2021.11.11 vieša paskaita „Lietuvių etniniai ženklai: simbolika ir istorinės kultūrinės sąsajos“, LR Kultūros ministerijos nacionalinis mokslo sklaidos projektas „Lietuvių etniniai ženklai: praeities ir dabarties sąsaja“ (sutartis Nr. S/ŠLI-80(6.242)/2021; paslaugų teikimo sutartis Nr. S_A-44. Projekto trukmė: 2021 liepos 29 d. - gruodžio 15 d.) pagal prioritetinę kryptį „Etninės kultūros išsaugojimas ir puoselėjimas“. Projektą inicijavo Šeduvos biblioteka, LII - partneris, V. Savoniakaitė partnerio koordinatore.

V. Tumėnas:

1. Straipsnis: Tautodailės gyvybingumo iššūkiai, *Tautodailės metraštis: Lietuvai - 100*. 2018, Nr. 34, psl. 68-79.

2. Straipsnis: Meninės kalvystės stovyklos Užventyje – išskirtinis šalies kalvių kūrybinės veiklos sambūris, „*Tautodailės Metraštis*“, 2018, Nr. 35, psl. 39-36.

3. Straipsnis: Kristina Alsytė, Vytautas Tumėnas, Baltų kultūra Visagino ir Zarsų sienose, *Šiaurės Atėnai*, 2018, Nr. 24 (1376), 2018.08.24. [<http://www.satenai.lt/2018/08/24/baltu-kultura-visagino-ir-zarasu-sienose/>].

4. Straipsnis: Užventyje – IX meninės kalvystės ir akvarelės pleneras „Užventis ART 2018“, *Alkas*, 2018.07.12 [<http://alkas.lt/2018/07/12/uzventyje-ix-menines-kalvystes-ir-akvareles-pleneras-uzventisart-2018-nuotraukos/>].

5. Straipsnis: Užventyje iškilo 7 metrų kryžius, *Bernardinai.lt*, 2018.07.13 [<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2018-07-13-uzventyje-iskilo-7-metru-medinis-triju-kryzmu-kryzius/170824>]. (Dailėtyros recenzija).

6. Straipsnis: Čepaitienė A., Čiubrinkas, V., Teleišė A., Tumėnas V., IUAES 2019 kongresas Poznanėje – atsakas į disciplinai kylančias grėsmes, *Lietuvos etnologija: Socialinės antropologijos ir etnologijos studijos*, 2019, Nr. 19 (28), p. 224 – 228. (ISSN 1392 – 4028).

7. Interviu apie lietuvių tapatybės simbolius dabartyje: TV3 laida „Menų sala“, 4 laida, 2018.01.06. [<https://tvplay.tv3.lt/menu-sala/menu-sala-10223557/>].

8. Pasisakymas-interviu apie tautodailininkų I. Vilienės ir G. Vilio kūrybą dokumentiniame filme „Lietuvos 100-metis juostų raštuose. Audėjai Viliai“, VŠĮ „Tautodailininkų sąjungos fondas“, rež. ir operat. Ž. Žusinas, scenarijus J. Rudzinsko, 2019.

9. Straipsnis: Lietuvių juostų tradicijos įvairovė. *Respublikinė tautodailės paroda: Lietuvių austos juostos. Marijos ir Jurgio Šlapelių namas – muziejus, 2019 lapkričio m. 5–30 d.* Vilnius: LTS, 2019, p. 3-11.

10. Interviu: Pasaulis tradicijos begalybėje: Alytuje – tautodailininkų sambūrys ir kova dėl „Aukso vainiko“, *LRT laida „Ryto suktinis“* su Zita Kelmickaite (2020.01.19) [<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000090740/ryto-suktinis-su-zita-kelmickaite-pasaulis-tradicijos-begalybeje-alytuje-tautodailininku-sambury-ir-kova-del-aukso-vainiko>].

11. Straipsnis: Užventyje pastatytas padėkos gydytojams paminklas, *Alkas* / www.alkas.lt, 2020/07/21. [<http://alkas.lt/2020/07/21/uzventyje-pastatytas-padekos-gydytojams-paminklas-nuotraukos/>].

12. Straipsnis: Melnragėje jaunieji kūrėjai įkvėpė dvasios apleistam statiniui, *Alkas* / www.alkas.lt, [<http://alkas.lt/2020/08/04/melnrageje-jaunieji-kurejai-ikvepe-dvasios-apeleistam-statiniui-nuotraukos/>].

13. Straipsnis: „Baltų kultūra miesto sienose“: IV tarptautinis hiphopo ir sienų tapybos projektas, *Kultūropolis* / www.kulturopolis.lt, 2020.08.05 [<https://www.kulturopolis.lt/aktualijos/reportazai/baltu-kultura-miesto-sienose-iv-tarptautinis-hiphopo-ir-sienu-tapybos-projektas/>].

14. Straipsnis: Jaunimo bendruomeniška kūryba atranda Melnragę: projektas „The Baltic Wild walls“, *Durys: Kultūros ir meno žurnalas*, 2020 rugsėjis, Nr. 9 (81), p. 27-29 [https://issuu.com/diena/docs/durys_2020_09].

15. Straipsnis: V. Tumėnas. Kalvystės kūryba „Užventis’MENE XII“, *Alkas*, 2021.07.23 [<https://alkas.lt/2021/07/23/kalvystes-kuryba-uzventismene-xii/>].

16. Straipsnis: Druskininkuose vėl sklandė „Plieninė plaštakė“, *Alkas* (www.alkas.lt), 2021 08 13 09:15, [<https://alkas.lt/2021/08/13/druskininkuose-vel-sklande-plienine-plastake/>].

SKAITYTOS VIEŠOS PASKAITOS IR JŲ CIKLAI

1. Paskaitų ciklas „Tradicinio ornamento sandarac ir simbolika. Šiuolaikinio interpretavimo keliai“. VDA tekstilės ir rūbų dizaino katedrų studentų praktikos, studentų simpoziumo-kūrybinių dirbtuvių „Ornamentika – kaip kūrybingumo terpė“ kvietinis konsultantas, lektorius. VDA Nidos meno kolonija. (Nida, 2017. 09. 01-10).

2. Paskaita „Sakraliniai tradicinių amatų aspektai“. LR KM, LNKČ, Širvintų rajono savivaldybės administracijos Respublikiniame etninės kultūros centrų darbuotojų, miestų, rajonų etninės kultūros metodininkų, nacionalinių, regioninių parkų etnografų (kultūrologų), amatų centrų vadovų, folkloro ansamblių ekspertų konsultantų, Tautodailininkų sąjungos skyrių vadovų seminaras „Šventumo dėmuo – iš paveldėtosios kultūros“ (Kernavė, 2017.05.10).

3. Paskaita „Tautinio kostiumo simbolikos ypatybės“. LNKČ seminaras dainų ir šokių ansamblių ir jų grupių vadovams. (Trakai, 2017.08.22).

4. Paskaita-educacija „Kultūros paveldo vertybės – gyvenimo aplinka“. Vilniaus rajono savivaldybės kultūros, muziejų, turizmo darbuotojų bei tradicinių amatų paslaugų teikėjų bendrųjų įgūdžių ir žinių ugdymo ir tobulinimo Interreg Lietuva-Polska programos mokymuose „Kultūros paveldo vertybės – gyvenimo aplinka“ Vilniaus rajono ir Lenkijos Korycino valsčiaus atstovams (Projektas: „Kultūra ir gamta – turizmo skatinimas abipus sienos grindžiamas bendru paveldu ir bendradarbiavimu“ (Nr. LT-PL-1R-O91), įgyvendinamas remiant Europos regioninės plėtros fondo INTERREG V-A Lietuvos – Lenkijos programos surengtuose agentūros „Investuok į save“ lektorius – edukatorius. („Vilnius Grand Resort“, Ežeraičių k., Avižienių sen., Vilniaus r., 2017.10.20).

5. Paskaita „Dabarties liaudies meno vieta šiuolaikinėje vizualinėje kultūroje“, Atvirų paskaitų ciklas „Meno eteris“ Šiaulių dailės galerijoje (Šiauliai, 2017.12.06).
6. Paskaita „Simboliai etninėje kultūroje“ Klaipėdos raj. Švietimo centre (Gragždai, 2018.05.08).
7. Paskaita Ukrainos MA T. Rylskio menotyrų folkloristikos ir etnologijos instituto susirinkime instituto darbuotojams „Simboliniai lietuvių liaudies dailės ir folkloro motyvai“ (Kijevas, 2018.05.18).
8. Pasisakymas apie parodą-konkursą „100 karpinių Lietuvai“, skirtą Lietuvos šimtmečiui (Marijampolė, 2018.12.17 [<http://lietuvostautodaile.lt/mediateka/934-vytautas-tumenas-ir-ona-birute-surdokiene-apie-konkursa-100-karpiniu-lietuvai>]).
9. Paskaitos parko lankytojams ir juostų audimo stovyklos dalyviams „Dzūkų juostų raštų mitologinė simbolika“ Dzūkijos nacionalinio parko lankytojų centre (Marcinkonyse ir Margionių km., Varėnos raj. 2019. 07. 26-27).
10. Viešos paskaitos „Mitopoetiniai pajūrio vaizdiniai“ Klaipėdoje, „Menų zonos rezidencijoje“ (Dariaus ir Girėno g. 8 B) kūrybiniame projekte „The Baltic Wild Walls“ (Klaipėda, 2019.08.22 – 08.30).
10. Paskaita „Vandens simbolika tradicinėje lietuvių ornamentikoje“ Lazdijų krašto muziejaus „Lietuvos muziejų kelio“ renginyje (Lazdijai, 2019.09.19).
11. Paskaita „Liaudies meno atspindžiai šiuolaikiniame mene ir tarpdisciplininuose projektuose“. Lietuvos meno kūrėjų asociacijos konferencijoje Lietuvos rašytojų sąjungoje (Vilnius, 2020.06.02).
12. Paskaita „Mitopoetiniai Klaipėdos tapatybės simboliai“ ir konsultacijos IV tarptautinėje Vilniaus dailės akademijos studentų sienų tapybos kūrybinėje stovykloje „Baltų kultūra miesto sienose“ / „The Baltic Wild Walls“ (Klaipėda, 2020.07.22 – 08. 02).
13. Pranešimas „Lietuvių šiaudinių sodų tradicijos ir simbolika“ Latvijos nacionalinio kultūros centro tarptautiniame seminare: „Puzuru darināšanas darbnīcas“ („Šiaudinių sodų kūrybos dirbtuvės“) Jelgavos kultūros namuose (Jelgava, Latvija, 2020.07.23).
14. Paskaita „Lietuvių šiaudinių sodų mitologiniai aspektai“ Vilkyčių bendruomenės centro VII Šiaudinių skulptūrų plenere (Vilkyčiai, Šilutės r., 2020.07.26).
15. Paskaita „Rožės įvaizdžio ir vaizdinio mitopoetinė simbolika baltų tradicijoje“ Baltų mitologinio parko festivalyje „Žolynai“ (Darbėnų sen., Kretingos r., 2020.08.15). [<https://www.facebook.com/events/balt%C5%B3-mitologijos-parkas/%C5%BEolynai-minifestivalis/312387833239920/>].
16. Pasisakymas apie iškilaus latvių režisieriaus M. Tenisono ornamento kūrybos, tyrimų ir edukacijos veiklą jo laidotuviams skirtame renginyje Kauno dramos teatre (Kaunas, 2020.09.22).
17. Pranešimas „Lietuvininkų „šimtaraščių ir išrašytų austinių juostų ypatybės ir savitumai“ seminare „Mažosios Lietuvos tautodailės bruožai: senos formos – nauji pavidalai“ (Šilutės Hugo Šojaus muziejus (Šilutė, 2020.10. 26 – 27).
18. Paskaita „Ragų simbolika lietuvių tradicijoje“ web konferencijoje „Šventa Karvė. Kodėl šventa?“. LKT remiamas A. Rugio projektas „Šventa Karvė. Kodėl šventa?“ (2021.01.30).
19. Paskaita „Lietuvių tautodailė: ornamentika ir psichologija“. VŠĮ Neuromedicinos institutas (2021.03.17).
20. Paskaita „Dzūkų geografinės tapatybės ištakos: ar Alytus Sūduvon, o Suvalkai – Dzūkijon?“ Dzūkų kultūros festivalis „Čiulba ulba“ (Marcinkonys, 2021.06.26).
21. Paskaita „Žolynų simbolika lietuvių tradicijoje“, „Romuvos“ stovykloje. (Dvarciškiai, Švenčionių r., 2021. 08.13).

22. Paskaita „Rūtos simbolis lietuvių kultūroje“, Baltų mitologijos parko festivalyje „Žolynai“. (Sausdravai, Kretingos r., 2021.08.14).
23. Paskaita „Rūtos reikšmė lietuvių tradicijoje“ Vilkyčių bendruomenės centro „VIII Šiaudinių skulptūrų plenere“ (Vilkyčiai, Šilutės r., 2021.08.24).
24. Paskaita „Rūtos kodas baltų kultūroje“, III – ioje Kūrybinio kankliavimo stovykloje „Creative kankles“ („Dijūta kalnalis“, Šėtijų k., Šakių r., 2021.08. 27).
25. Paskaita „Lietuvių šiaudinių sodų tradicijos ir simbolika“, Lietuvos šiaudinių sodų ryšėjų bendruomenės „Dangaus sodai“ suvažiavime (In Tegra House, Subartėnų k., Elektrėnų sav., 2021.08.21).
26. Interviu apie tautodailę ir liaudies dailę LNKC laidoje „Pokalbiai prie Vilnelės“: 8 tinklalaidė, 2021.09.16 [<https://www.facebook.com/liaudieskulturoscentras/videos/144925637832177/>: - nuo 18:52].
27. Paskaita „Baltų ženklų tradicijos aktualumas šiandien“ LKT remiamame Palangos gintaro muziejaus (LDM) projekte „Baltų ženklų simboliai ir vaizdiniai (Palanga, 2021.09.17).
28. Paskaita „Baltų apeiginiai liaudies meno dirbiniai, jų vaidmuo, ornamentika ir simbolika“, Tarptautiniame folkloro festivalyje „Baltica“, forume „Baltica-web“ [<https://lnkc.lt/baltica2021/en/2021/09/28/festival-baltica-2021-recordings/>] (2021.09.20).
29. Paskaita „The Lithuanian octaedral straw decorations sacred symbolism and analogies in India“ (Lietuvių oktaedrinų šiaudinių sodų sakrali simbolika ir jos atitikmenys Indijoje) Civilizacinių stidijų centro (Radžastanas, Indija) kas savaitinėje web-diskusijoje (2021.11.13).

Programos vadovas

V. Savoniakaitė

2022.01.28